

INTEGRAAL PLAN VAN AANPAK BREDE SPUK

Gemeente Pijnacker-Nootdorp

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding.....	3
2.	Huidige situatie	5
2.1	Achtergrondinformatie	5
2.2	Huidig beleid	9
2.2.1	Sportakkoord PN 2023-2026	9
2.2.2	Brede Regeling Combinatiefuncties	9
2.2.3	Lokaal Gezondheidsbeleid en Lokaal Preventie akkoord	10
2.2.4	Beleid fysieke leefomgeving.....	11
2.3	Raadsakkoord	11
2.4	Integraal samenwerken	11
3.	Een gezonde generatie in 2040	12
3.1	Sport, bewegen en cultuur	14
	Sportakkoord PN 2023-2026	14
	Brede Regeling Combinatiefuncties	16
3.2	Gezondheid en sociale basis	18
	Terugdringen gezondheidsachterstanden	18
	Kansrijke start.....	22
	Mentale gezondheid	25
	Aanpak overgewicht.....	27
	Valpreventie	29
	Leefomgeving	31
	Opgroeien Kansrijke Omgeving (OKO) en vroegsignalering alcoholproblematiek.....	33
	Versterken sociale basis	35
	Mantelzorg	37
	Eenzaamheid	39
	Welzijn op Recept.....	41
	Totaal begroting per onderdeel per jaar	43
3.3	Ondersteunende onderdelen	44
3.3.1	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	44
3.3.2	Communicatie-aanpak vanuit de gemeente	46
3.3.3	Coördinatiekosten regionale aanpak preventie	48
4.	Voortgang, monitoring en sturing.....	49
	Bijlage 1: Lokaal Sportakkoord PN 2023-2026	
	Bijlage 2: Lokaal Gezondheidsbeleid PN 2020-2024	
	Bijlage 3: Lokaal Preventieakkoord PN 2020-2024	

1. Inleiding

De gemeente Pijnacker-Nootdorp wil een gemeente zijn waarin iedereen van jong tot oud kan opgroeien in een gezonde omgeving. Met het Lokaal Gezondheidsbeleid, Lokaal Preventieakkoord en Lokaal Sportakkoord wil de gemeente op een toegankelijke manier inwoners stimuleren gezond(er) te leven, te bewegen en ervoor zorgen dat inwoners goed in hun vel zitten. Een goede gezondheid is van belang voor een volwaardige deelname aan de samenleving. Gezondheid hangt namelijk samen met andere onderwerpen, zoals zelfredzaamheid, eenzaamheid, stress door financiële problemen en mogelijkheden tot participatie. Het is daarom belangrijk gezondheidsverschillen terug te dringen en daar een integrale aanpak voor te hanteren. De oplossing ligt niet alleen in het gezondheidsdomein, maar onder andere ook in het inrichten van de leefomgeving (fysieke domein), zorgen voor een stabiele financiële basis (armoedebelaid en werk- en inkomen) en het creëren van mogelijkheden voor participatie (participatiebeleid). Ook de verbinding tussen de verschillende beleidsdomeinen zoals het jeugdbeleid, onderwijsbeleid, cultuurbeleid en sociaal domein is hierbij van belang.

Een gezonde generatie in 2040

De komende jaren zal het aandeel ouderen in de samenleving fors toenemen. Dit betekent ook dat er een grotere vraag zal komen naar ondersteuning en hulp binnen het medische- en sociaal domein. Om dit te kunnen ondervangen heeft de Rijksoverheid het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) gepresenteerd. Met het GALA roept het kabinet gemeenten op om sterker de verbinding te maken tussen gezondheid, sport, bewegen, cultuur en een stevige sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. Binnen het GALA staat preventieve gezondheidszorg centraal, waarbij er een bredere kijk is op de gezondheid. Er wordt niet alleen gekeken naar het ziektebeeld van een inwoner, maar juist ook naar het bevorderen van een gezond en actief leven. Dit past binnen het gedachtegoed van Positieve Gezondheid, dat de gemeente Pijnacker-Nootdorp ook als uitgangspunt voor haar gezondheidsbeleid hanteert. Positieve Gezondheid is het vermogen van mensen om zich aan te passen en eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven. De focus ligt op het vergroten van de veerkracht van mensen, op het creëren van een betekenisvol leven, en niet op de ziekte die iemand heeft. Het is een andere manier van werken en denken, wat vraagt om een cultuurverandering om vanuit een brede blik naar de gezondheid van de inwoners te kijken.

Een beweging naar de voorkant

Met het GALA, het Integraal Zorgakkoord (IZA)¹, het Programma over Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO)² en het Nationaal Preventieakkoord (NPA)³ wil de Rijksoverheid een beweging 'naar de voorkant' in gang zetten. Dat betekent dat de nadruk komt te liggen op gezondheid en preventie, in plaats van op ziekte en zorg. Voor de inzet op preventie is een integrale benadering belangrijk, omdat meerdere factoren van invloed zijn op gezondheid. In het gezondheids- en sportbeleid van de gemeente Pijnacker-Nootdorp wordt al enige tijd ingezet op (vooral) universele preventie.

¹ In het IZA staan afspraken om de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Deze afspraken zijn gemaakt tussen het ministerie van VWS en een groot aantal partijen in de zorg. Onder meer overkoepelende organisaties van ziekenhuizen, de geestelijke gezondheidszorg en de ouderenzorg.

² Met het WOZO-programma wordt erop ingezet dat ondersteuning en zorg zich aanpassen aan de voorkeur van ouderen om zo lang mogelijk regie op het eigen leven te houden. Zware en complexe zorgvragen worden zo lang mogelijk uitgesteld of zelfs voorkomen.

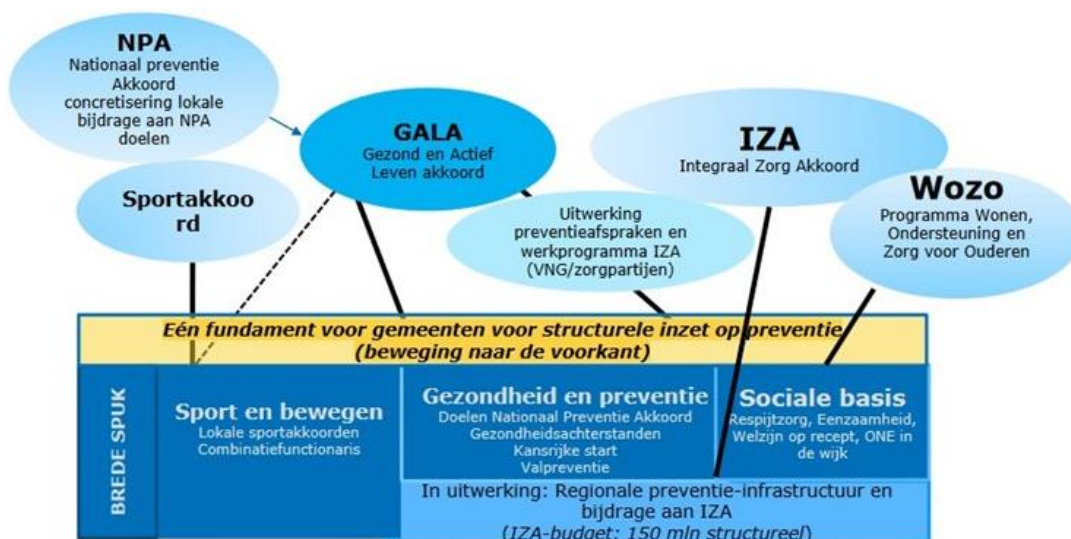
³ In het Nationaal Preventieakkoord staan afspraken om Nederlanders gezonder te maken door roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht terug te dringen.

Deze vorm van preventie richt zich op de gehele gemeente, waarbij het doel is om actief de gezondheid van de inwoners te bevorderen en de beschermen. Met de brede SPUK regeling wil de Rijksoverheid meer samenhang faciliteren tussen het gezondheidsbeleid, sport en bewegen en de sociale basis.

Ambities Pijnacker-Nootdorp

Om als gemeente uitvoering te geven aan de verschillende akkoorden, is er subsidie vrijgesteld door de Rijksoverheid middels de brede SPUK-regeling. Binnen deze regeling staat het verbinden van verschillende thema's in het sociaal domein centraal. Hiermee wordt een fundament gebouwd voor een gerichte lokale aanpak op het gebied van Positieve Gezondheid, sport en bewegen, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis.

De Brede SPUK stelt de gemeente Pijnacker-Nootdorp in staat om verbindingen te leggen tussen de verschillende domeinen. De thema's binnen de Brede SPUK hangen met elkaar samen en zijn van invloed op elkaar. In dit integrale plan zal daarom, waar mogelijk, een koppeling gemaakt worden tussen de verschillende thema's. In hoofdstuk 3 wordt per thema beschreven wat de ambitie van de gemeente is op het thema, wat er momenteel al op gebeurt, wat hetzelfde blijft en wat anders gedaan gaat worden met behulp van de Brede SPUK middelen. In hoofdstuk 2 volgt eerst een beschrijving van de huidige situatie.

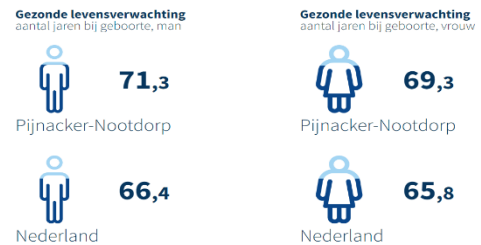
Figuur 1. Structuur brede SPUK regeling

2. Huidige situatie

2.1 Achtergrondinformatie

Een gezonde gemeente

De gemeente Pijnacker-Nootdorp is gemiddeld genomen een 'gezonde' gemeente. Als we kijken naar hoe verschillende doelgroepen hun gezondheid ervaren, dan ervaart 84% van de jongeren tussen de 12-18 jaar een (zeer) goede gezondheid. In Haaglanden ligt dit percentage op 81,3%. Voor volwassenen (18 jaar en ouder) ervaart 73,8% een (zeer) goede gezondheid. In Haaglanden is dit percentage 68,1%. Deze cijfers zijn afkomstig uit de Gezondheidsgids van de GGD Haaglanden.

Figuur 2. Gezonde levensverwachting inwoners Pijnacker-Nootdorp t.o.v. Nederland.

93,2% van de volwassenen en ouderen heeft gevoel regie te hebben over het eigen leven. Regie op het eigen leven geeft aan in hoeverre iemand het gevoel heeft controle te hebben over veranderingen in het leven. Mensen met het gevoel regie te hebben over het eigen leven, kunnen beter omgaan met problemen, zoals gezondheidsproblemen. In Pijnacker-Nootdorp is dit percentage hoog, hoger dan in Haaglanden (90,6%) en Nederland (90,6%).

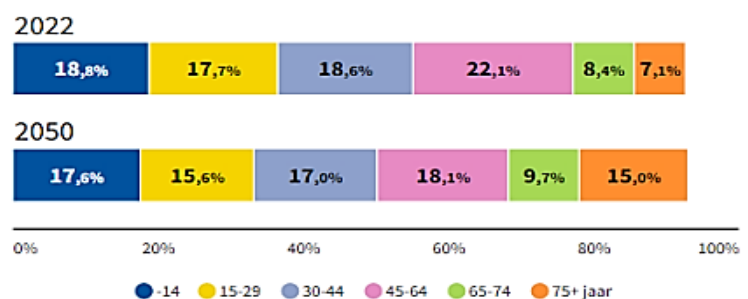
Kenmerkend voor de gemeente Pijnacker-Nootdorp zijn de vele natuur- en recreatiegebieden, de wandelpaden, de fietsroutes en het actieve sport- en verenigingsleven. De inwoners van de gemeente hebben een overwegend hoge sociaaleconomische status. Ook het gemiddeld aantal jaren dat mensen in goede ervaren gezondheid doorbrengen vanaf de geboorte ligt in Pijnacker-Nootdorp 4,1 jaar hoger ten opzichte van het gemiddelde van Nederland.

Door de groene leefomgeving heeft de gemeente Pijnacker-Nootdorp veel kenmerken waarmee inwoners een grotere kans hebben op een goede gezondheid en een gezonde leefstijl. Verder is het kenmerkend voor de gemeente dat inwoners naar elkaar omkijken en elkaar helpen. Ook de maatschappelijke partners en lokale ondernemers zijn erg betrokken bij het welzijn van de inwoners.

Bevolkingsopbouw

Als er gekeken wordt naar de bevolkingsopbouw van onze gemeente dan is de groene druk groter dan het gemiddelde in de regio Haaglanden. De grijze druk is daarentegen kleiner. De komende jaren zal het aandeel jongeren echter licht afnemen, terwijl het aandeel ouderen substantieel zal toenemen. Dit betekent dat er een grotere vraag zal komen naar ondersteuning en hulp binnen het medische- en sociaal domein. In hoofdstuk 3 wordt dit verder toegelicht.

Bevolking naar leeftijdsklassen 2022 versus 2050 Pijnacker-Nootdorp

ABF - Primos 2022 | 2022, 2050

Figuur 3. Stijgend percentage ouderen in 2050 t.o.v. 2022

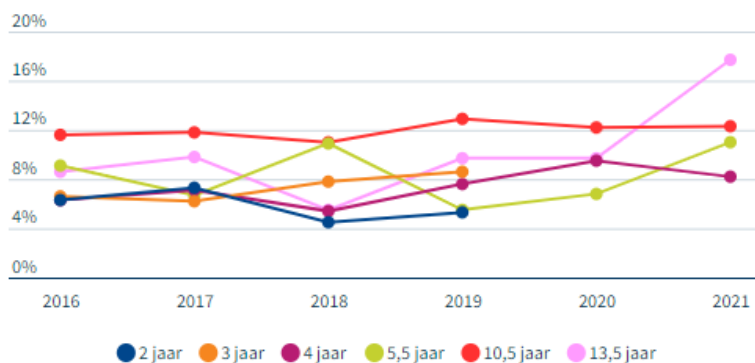
Uitdagingen op gezondheidsgebied

Ook zijn er uitdagingen op het gebied van gezondheid voor de gemeente Pijnacker-Nootdorp. Op deze uitdagingen wordt de komende periode de focus gelegd. De cijfers zijn afkomstig uit de gezondheidsgids van GGD Haaglanden en hebben betrekking op:

Het verminderen van overgewicht.

Uit de gezondheidsmonitor van de GGD blijkt dat op het gebied van gezonde leefstijl binnen de gemeente Pijnacker-Nootdorp in 2022 43,8% van de volwassenen en ouderen (ernstig) overgewicht had. Dit is een hoog percentage, maar minder dan het gemiddelde in de regio Haaglanden (47,8%) en Nederland (50,3%). In vergelijking met 2020 is het percentage volwassenen en ouderen met (ernstig) overgewicht gedaald (was 46,9%). Onder jongeren (2 tot en met 15 jaar) is juist een stijging te zien van het aantal kinderen met overgewicht.

Trend overgewicht (inclusief obesitas) naar leeftijd Pijnacker-Nootdorp

JGZ Zuid-Holland West | 2016 - 2021

Figuur 4. Stijgende trend overgewicht per leeftijdscategorie.

Het voorkomen en verminderen van het gebruik van genotsmiddelen (roken, alcohol en lachgas).

Het alcoholverbruik onder jongeren in Pijnacker-Nootdorp is hoger dan het gemiddelde in de regio Haaglanden. Zo heeft 27% van de jongeren alcohol gedronken in de afgelopen maand, ten opzichte van 19,2% in de regio Haaglanden. Ook van de jongvolwassenen heeft een hoger percentage (79,7%) alcohol gedronken in de afgelopen maand, in vergelijking met de regio Haaglanden (75,3%). Van de volwassenen en ouderen voldoet 45,4% aan de richtlijn alcohol⁴. In de regio Haaglanden is dit 46,6%.

Onder jongeren rookt 10,5% in Pijnacker-Nootdorp, dit is ongeveer gelijk als het gemiddelde in de regio Haaglanden, namelijk 10,4%. Het aantal jongvolwassenen, volwassenen en ouderen die roken in Pijnacker is iets lager dan in de regio Haaglanden.

Het gebruik van lachgas onder jongvolwassenen en jongeren is iets lager (14,2% en 2,3%) in vergelijking met de regio Haaglanden (21,8% en 2,5%). De gemeente Pijnacker-Nootdorp vindt dit percentage echter nog steeds te hoog.

⁴ Richtlijn alcohol is maximaal 1 glas per dag.

Het tegengaan van mentale problemen, waaronder eenzaamheid

Als er wordt gekeken naar de mentale gezondheid en weerbaarheid van de inwoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp, dan heeft 17,3% van de volwassenen psychische klachten, in regio Haaglanden is dit 25,4%. Van de jongvolwassenen heeft 48,4%, dus bijna de helft, psychische klachten. Dit is iets lager dan het gemiddelde in de regio Haaglanden en Nederland, maar nog steeds hoog. Van de jongeren heeft 31,7% psychische klachten, wat meer is dan het gemiddelde in de regio Haaglanden (30,2%) en Nederland (27,4%).

Ervaren psychische klachten

Pijnacker-Nootdorp

Nederland

0% 20% 40% 60% 80% 100%

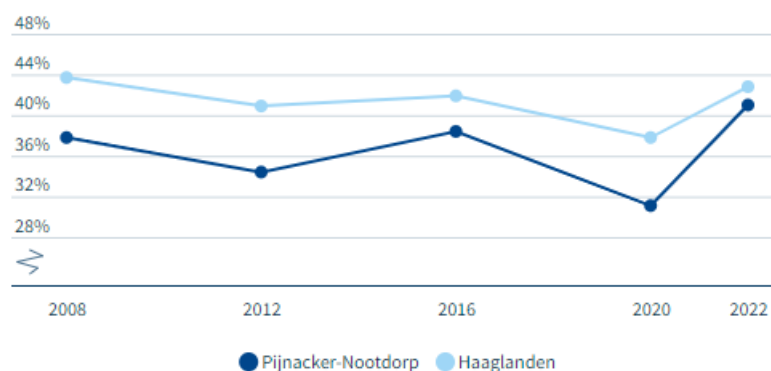
● geen psychische klachten ● lichte psychische klachten ● matige psychische klachten
● ernstige psychische klachten

Corona GM Jeugd | 2021

Figuur 5. Percentage jongeren dat psychische klachten ervaart t.o.v. Nederland.

Onder 65 plussers is er een grote stijging te zien van een matig tot hoog risico op een angststoornis of depressie.

Trend matig tot hoog risico op angststoornis of depressie, 65+

Corona GM Volwassenen en Ouderen | 2008 - 2022

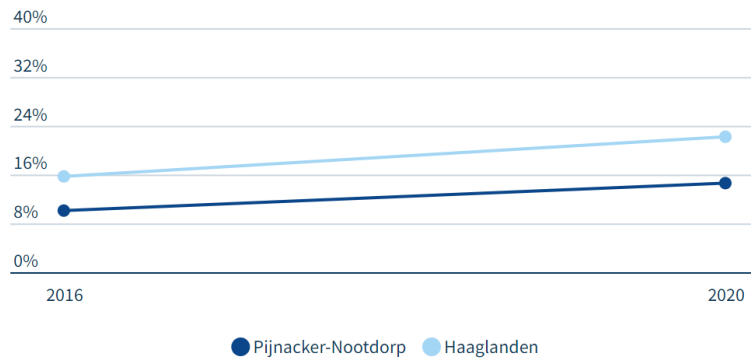
Figuur 6. Stijgende trend ouderen met hoog risico op angststoornis of depressie.

Als er expliciet naar eenzaamheid wordt gekeken, dan is er de laatste jaren een toename te zien van eenzaamheid onder volwassenen en ouderen. Ook is het percentage eenzaamheid onder jongvolwassenen hoger dan het landelijke gemiddelde, namelijk 65,2% ten opzichte van 63,8%. 12,4% van de jongeren ervaart eenzaamheid, tegenover 13,8% van de jongeren in de regio Haaglanden.

Voorkomen van hittestress.

Hittestress is ook een thema dat aandacht heeft in de gemeente. Uit cijfers van de GGD blijkt dat er een stijgende trend is van inwoners die onvoldoende verkoeling kunnen vinden op zomerse dagen. Dit kan van invloed zijn geweest op het percentage inwoners met huidkanker in Pijnacker-Nootdorp, welke hoger is dan het landelijke gemiddelde. Ook schadelijk zongedrag kan hiervoor een belangrijke oorzaak zijn, denk aan onvoldoende smeren en te lang en te vaak in de zon.

Trend onvoldoende verkoeling, 18-64 jaar, volwassenen

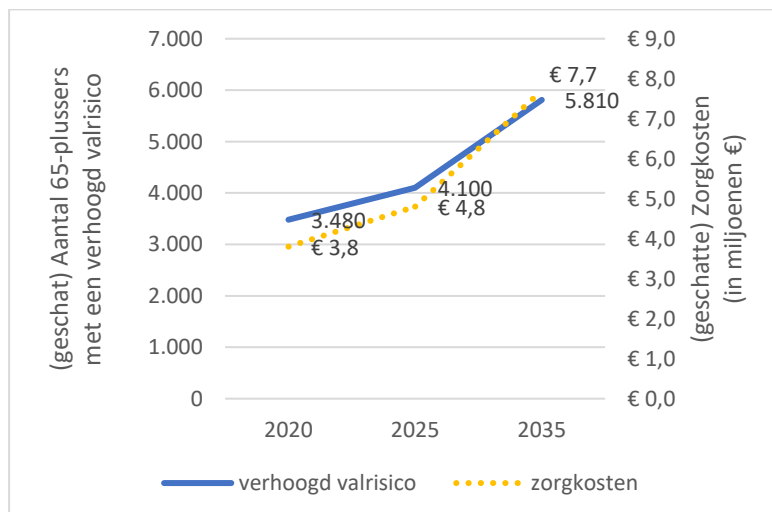

Gezondheidsmeter | 2016 - 2020

Figuur 7. Stijgende trend van inwoners die onvoldoende verkoeling konden vinden.

Voorkomen van vallen bij ouderen

Naar schatting heeft 42% van de 65 plussers in de gemeente Pijnacker-Nootdorp een verhoogd valrisico. Door de toenemende vergrijzing in de gemeente, wordt verwacht dat het aantal inwoners met een verhoogd valrisico de komende jaren flink zal toenemen. Dit betekent dat ook de zorgkosten daarmee flink zullen stijgen. De gemeente Pijnacker-Nootdorp vindt het daarom belangrijk om hier de komende periode meer aandacht aan te besteden.

Figuur 8. Stijgende trend van 65 plussers met een verhoogd valrisico en zorgkosten.

Bovenstaande uitdagingen sluiten aan op het advies van de GGD Haaglanden om de focus op te leggen voor de komende periode en komen (voor een groot deel) overeen met de doelen uit het GALA. Naast dat bovengenoemde opgaven centraal staan in dit integrale plan, krijgen veel van de uitdagingen ook al deels aandacht in het huidige preventie-, sport- en gezondheidsbeleid. Als gemeente zetten we in het huidige beleid al in op een gezonde leefstijl, waarbij we voldoende beweging, een goede mentale gezondheid en gezonde voeding willen stimuleren. Daarnaast willen we een gezonde leefomgeving creëren, die rookvrij is en bewegen stimuleert.

2.2 Huidig beleid

De gemeente Pijnacker-Nootdorp doet al veel op het gebied preventie-, sport- en gezondheidsbeleid. Deze activiteiten zijn opgenomen in het lokaal sportakkoord, het lokaal preventieakkoord en het lokaal gezondheidsbeleid. Deze zijn toegevoegd als bijlagen bij dit plan. Ook is er al veel opgenomen over een gezonde fysieke leefomgeving in de [Omgevingsvisie PN 2050](#). Als laatste heeft de gemeente preventief jeugdbeleid, vastgelegd in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA).

2.2.1 Sportakkoord PN 2023-2026

Op 1 april 2023 is het landelijke Sportakkoord II ‘*Sport versterkt*’ van start gegaan. Dit sportakkoord is een vervolg op het Nationaal Sportakkoord ‘*Sport verenigt Nederland*’ uit 2018. Het Sportakkoord II is onder andere gericht op het versterken van lokale sportorganisaties en vormt de basis van ons lokale Sportakkoord PN 2023-2026.

De zes inhoudelijke thema’s van het Sportakkoord II zijn:

1. Inclusie en diversiteit
2. Sociaal veilige sport
3. Vitale sportaanbieders
4. Vaardig in bewegen
5. Ruimte voor sport en bewegen
6. Maatschappelijke waarde van topsport

Sport is van groot belang voor de gezondheid en is voor veel inwoners een onderdeel van het dagelijkse leven. Het draagt bij aan de fysieke én mentale gezondheid van de inwoners en zorgt voor saamhorigheid en ontspanning. Met het lokale Sportakkoord PN 2023-2026 wil de gemeente sportaanbieders en andere partijen stimuleren om meer inwoners (vaker) aan het sporten en in beweging te krijgen en te houden.

De komende jaren wordt ingezet op activiteiten, programma’s en interventies die aansluiten bij de thema's van zowel het landelijk Sportakkoord, als de overkoepelende thema’s en ambities van het Gezond en Actief Leven Akkoord en de Brede Regeling Combinatiefuncties.

2.2.2 Brede Regeling Combinatiefuncties

De Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) is een rijksstimuleringsregeling, gebaseerd op cofinanciering. Van de Rijksoverheid ontvangt de gemeente 40% van de financiering. De overige 60% wordt zelf georganiseerd, samen met de deelnemende partners. De gemeente neemt sinds 2012 deel aan de BRC. In totaal gaat het om de inzet van 9,5 fte aan (combinatie)functionarissen. Deze inzet is als volgt verdeeld:

- Team4Talent sport 5,4 fte
- Team4Talent cultuur 1,6 fte
- Bewegecoaches senioren en aangepast sporten 1,5 fte

- Coördinator programmering, publiciteit en marketing CultuA & Zo 1,0 fte

Met deelname aan de BRC wil de gemeente bereiken dat meer kinderen, jongeren en volwassenen sporten, bewegen en meedoen aan cultuur. Het gaat hierbij ook om kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname. Daarnaast streeft de gemeente naar sterke aanbieders in sport, bewegen en cultuur waarbij kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is. En tot slot wil de gemeente een sterke verbinding tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn, jeugd en sociaal domein).

2.2.3 Lokaal Gezondheidsbeleid en Lokaal Preventie akkoord

Vanuit de Wet Publieke Gezondheid (WPG) is er een aantal wettelijke taken voor de gemeente omtrent het landelijke gezondheidsbeleid. Zo is de gemeente verplicht gezondheidsbeleid vast te stellen. Dit beleid is gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl. Naast het bevorderen van een gezonde leefstijl wordt met het gezondheidsbeleid ook ingezet op beschermende maatregelen voor inwoners in het algemeen als ook voor specifieke doelgroepen. Daarnaast biedt het lokaal gezondheidsbeleid de gemeente de mogelijkheid om actief te sturen op de gezondheid en het welbevinden van haar inwoners. Naar aanleiding van het landelijke gezondheidsbeleid en de Gezondheidsmonitor van GGD Haaglanden, heeft de gemeente Pijnacker-Nootdorp met een aantal lokale en regionale partners, (denk aan o.a. de GGD, sportorganisaties, scholen, kinderopvangcentra, jeugdgezondheidszorg) het lokaal gezondheidsbeleid opgesteld voor de jaren 2020-2024.

Voor de bevordering van de gezondheid van de inwoners van Pijnacker-Nootdorp zijn in het lokaal gezondheidsbeleid drie speerpunten opgenomen:

1. Het bevorderen van een gezonde leefstijl voor jongeren en volwassenen (terugdringen overgewicht).
2. Het inzetten op preventie genotmiddelen (alcohol, lachgas, roken) en overmatig gamen/gebruik social media.
3. Het bevorderen van het welbevinden in Pijnacker-Nootdorp en het bijdragen aan een gezonde leefomgeving.

In 2018 is door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport het Nationale Preventie akkoord gepresenteerd. Naar aanleiding hiervan heeft de gemeente Pijnacker-Nootdorp een Lokaal Preventie Akkoord (LPA) opgesteld. De focus van dit akkoord sluit aan bij het Nationale preventie akkoord en is gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl en het terugdringen van het ontstaan van gezondheidsproblematiek. De speerpunten van het LPA komen overeen met de speerpunten van het landelijke gezondheidsbeleid.

Als vierde speerpunt is aan het LPA 'eenzaamheid' toegevoegd.

4. Het voorkomen en verminderen van eenzaamheid.

Naar aanleiding van deze vier speerpunten heeft de gemeente Pijnacker-Nootdorp verschillende activiteiten opgezet en uitgevoerd. Deze activiteiten sluiten voor een groot deel al aan bij de doelen en thema's uit de SPUK en het GALA. In dit plan worden deze activiteiten benoemd.

2.2.4 Beleid fysieke leefomgeving

De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft eerder al het doel gesteld om een gezonde leefomgeving te creëren, die uitnodigt om te bewegen en te ontmoeten. Een gezonde leefomgeving is daarom al een belangrijk thema binnen de Omgevingsvisie. Het creëren van een gezonde leefomgeving gaat om zowel gezondheidsbescherming als gezondheidsbevordering. Aandachtspunten bij gezondheidsbescherming zijn met name luchtverontreiniging en geluidhinder.

Het eerste omgevingsprogramma, dat uitvoering moet geven aan de Omgevingsvisie, is het Omgevingsprogramma Groen in en om de Kernen. Op dit moment werkt de gemeente aan de uitwerking van dit programma. Hierin staat ook opgenomen dat er mogelijkheden zijn binnen de gemeente om te ontmoeten, te bewegen en af te koelen. Het Omgevingsprogramma vervangt het huidige Beleids- en beheerplan Openbaar Groen 2019-2022, en het Speelruimteplan. Ook is er binnen de gemeente nog een fietsplan 'Gelukkig op de fiets', wat het gebruik van de fiets stimuleert.

2.3 Raadsakkoord

Het Raadsakkoord op hoofdlijnen van de gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft ook veel raakvlakken met de doelen die zijn opgenomen in het GALA.

De gemeente Pijnacker-Nootdorp is een gemeente met overwegend zelfredzame inwoners. Voor wie het nodig heeft, zorgt de gemeente voor een doelmatige vangnetvoorziening. De inwoner wordt door de gemeente centraal gesteld en het besef is er dat zelfredzaamheid niet voor iedereen haalbaar is. Blijvende veranderingen dwingen de gemeente echter opnieuw na te denken over onderwerpen als preventie, vroegsignalering en een integrale aanpak van welzijns- en vrijwilligersorganisaties. Op dit moment werkt de gemeente daarom aan een nieuwe visie op het sociaal domein. De drie belangrijkste thema's binnen deze nieuwe visie zijn bestaanszekerheid, kansenongelijkheid en Positieve Gezondheid. In hoofdstuk 3 wordt hier verder op ingegaan.

De ambitie op het gebied van het ruimtelijk domein is de verbinding zoeken met elkaar. Verbinding tussen de inwoners en de leefomgeving, met de zorg voor elkaar, samen zijn en samen bewegen. De omgeving wordt optimaal benut waarbij er oog is voor de belangen van de mens, dier en de natuur.

2.4 Integraal samenwerken

Gezondheidsproblemen zijn vaak complex, omdat er sprake kan zijn van achterliggende problematiek op meerdere leefgebieden. Deze achterliggende problematiek kan van invloed zijn op de effectiviteit van de aanpak die de gemeente kiest. De gemeente zet bij activiteiten en interventies daarom in op een brede blik: er wordt verder gekeken dan het gezondheidsprobleem.

Uitgangspunt van het gezondheidsbeleid is dan ook een fysieke leefomgeving die inwoners verleidt om gezond te leven en een integrale aanpak, waarbij het signaleren zo vroeg mogelijk begint. Het is voor de gemeente van belang om op de juiste momenten in de levenslijn van een inwoner interventies in te zetten, zonder dat inbreuk wordt gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners. Onderdeel hiervan is ook het betrekken van maatschappelijke partners en inwoners – o.a. via bijeenkomsten en de adviesraad Sociaal Domein – bij de invulling van het sport- en gezondheidsbeleid van de gemeente. Ook dit plan van aanpak is opgesteld in samenwerking met onze maatschappelijke partners. Naast het integraal werken staat ook Positieve Gezondheid – en van daaruit de stimulans dat een inwoner eigen regie neemt over zijn leven en veerkrachtig is – centraal.

3. Een gezonde generatie in 2040

Het hoofddoel van het GALA is een gezonde generatie in 2040. De gemeente Pijnacker-Nootdorp onderschrijft dit hoofddoel en zet zich in voor de realisatie hiervan. Gezondheidsvraagstukken vanuit een brede benadering en het gedachtegoed van Positieve Gezondheid oppakken en uitgaan van eigen regie, veerkracht, welbevinden, het vermogen je aan te passen, participatie en zingeving. We werken verder aan de opgaven uit het lokaal gezondheidsbeleid, lokaal preventie akkoord en het lokaal sportakkoord en kijken waar we onze inzet kunnen uitbreiden. Wat al goed gaat wordt voortgezet en wat er beter kan wordt integraal opgepakt, in samenwerking met partners en inwoners.

Om hier op een goede manier uitvoering aan te geven en in te spelen op de veranderingen in het sociaal domein, is de gemeente Pijnacker-Nootdorp op dit moment bezig aan een nieuwe visie op het sociaal domein. Deze visie wordt ontwikkeld samen met inwoners, medewerkers, (maatschappelijke) partners en aanbieders. Samen wordt gekeken naar de behoeften, prioriteiten en toekomstbeelden.

In de huidige visie op het sociaal domein worden de inwoners van de gemeente verdeeld over vier lagen. Het grootste deel is zelfredzaam, waarbij er geen directe overheidssteun is. Slechts een klein deel is (potentieel) kwetsbaar. De bevolkingsopbouw binnen onze gemeente is echter aan het veranderen, net als in de rest van Nederland. De vergrijzing gaat sneller dan de ontgroening, wat betekent dat de vraag naar ondersteuning en hulp binnen het sociaal domein toeneemt. Daarnaast worden inwoners steeds individueler en nemen de gezondheidsverschillen toe.

Door de decentralisatie worden de taken van de gemeente echter steeds belangrijker en ingewikkelder. De betaalbaarheid van de grotere druk op de zorg en de capaciteitsproblemen maken dat er anders moet worden gekeken naar de rol van de overheid. Minder richten op faciliteren van de zorg, maar meer richten op weerbaarheid, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis.

Met het ontwikkelen van de nieuwe visie, wordt rekening gehouden met de omgevingsvisie en het raadsakkoord op hoofdlijnen 2022-2026. Daarnaast zijn er drie belangrijke nieuwe thema's meegegeven door de raad, die de basis vormen voor de nieuwe visie. Dit is bestaanszekerheid, kansengelijkheid en Positieve Gezondheid⁵:

Bestaanszekerheid is niet alleen de zekerheid van voldoende en voorspelbaar inkomen. Ook zekerheid om betaalbaar te wonen, toegang tot betaalbare zorg en de mogelijkheid om een financiële buffer op te bouwen voor onverwachte uitgaven zijn noodzakelijke voorwaarden om de rust en ruimte te vinden die nodig is om je als mens te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving.

Kansengelijkheid is dat iedereen met dezelfde talenten evenveel kans moet kunnen maken op de ontwikkeling hiervan, onafhankelijk van sekse, sociaal-economische status, etnische achtergrond en gezondheid.

Positieve gezondheid is een benadering waarbij gezondheid niet meer alleen wordt gezien als de af- of aanwezigheid van ziekte, maar als het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren.

Figuur 9. De drie thema's die de basis vormen voor de nieuwe visie op het sociaal domein.

⁵ In de propositie 'De winst van het sociaal domein' van de VNG worden deze drie thema's ook benoemd en geeft de VNG aan dat dit de grootste drie opgaven voor de komende tijd zullen worden.

De nieuwe visie op het sociaal domein hangt nauw samen met de verschillende thema's en onderdelen uit het IZA en het GALA. In onderstaande hoofdstukken wordt per thema en onderdeel toegelicht wat de gemeente al doet, wat we blijven doen en wat we anders gaan doen, wat lokaal en regionaal wordt opgepakt en welk budget beschikbaar is in de periode van 2023 t/m 2026. Waar mogelijk is concreet gemaakt wat de fasering is, de beoogde doelstellingen zijn, welke interventies lokaal en regionaal worden opgepakt en of er specifiek wordt ingezet op een bepaalde groep of wijk. Waar dit nog niet mogelijk is, wordt dit verder uitgewerkt in het uitvoeringsplan, welke elk jaar door de gemeente wordt geactualiseerd.

3.1 Sport, bewegen en cultuur

Sportakkoord PN 2023-2026

Wat doen we al?

Het Sportakkoord PN 2023-2026 is een vervolg op het Sportakkoord PN 2020-2022 en de Nota sport en bewegen uit 2017 en gebaseerd op het landelijke Sportakkoord II: 'Sport versterkt'.

Het Sportakkoord PN 2023-2026 is opgesteld met inbreng van onze sportaanbieders, onderwijs- en kinderopvanginstellingen en andere maatschappelijke organisaties. Met vertegenwoordigers van deze partijen is het Sportakkoord PN 2020-2022 tegen het licht gehouden. Er is gekeken naar wat goed gaat en naar wat beter kan. Op basis van de informatie die is opgehaald en onze eigen ambities op het gebied van sport, bewegen, preventie en een gezonde leefstijl is het Sportakkoord PN 2023-2026 tot stand gekomen.

Wat gaan we doen?

Met de activiteiten, interventies en programma's die in het Sportakkoord zijn opgenomen wil de gemeente:

1. Onze sportaanbieders vitaler maken en versterken (en hen hierbij faciliteren);
2. Extra aandacht besteden aan inwoners die het nodig hebben;
3. Werken aan een veilige sportomgeving;
4. De motorische (basis)vaardigheden van onze (jongste) jeugd verbeteren.

Wat doen we lokaal?

Lokaal wordt ingezet op de hierboven genoemde ambities. Dit wil de gemeente bereiken door middel van een breed aanbod aan activiteiten, interventies en programma's. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van bewezen interventies, zoals: *Sociaal Vitaal*, *Nijntje beweegdiploma*, *FitStap*, *Beweegwijs*, *Back2Basics*, *het Bewegend Kind* en *Beweegkriebels*. De uitvoering van de voorgenomen activiteiten uit het Sportakkoord doet de gemeente niet alleen, maar samen met onze sportaanbieders, Team4Talent, beweegcoaches, onderwijs- en kinderopvanginstellingen en andere maatschappelijke partners. De gemeente wordt daarbij geadviseerd en ondersteund door de GGD. Meer gedetailleerde informatie is terug te vinden in het Sportakkoord PN 2023-2026.

Wat doen we regionaal?

In het samenwerkingsverband Inclusief Sport en Bewegen regio Haaglanden werkt de gemeente regionaal samen als het gaat om het sport- en beweegaanbod voor de doelgroep aangepast sporten. Beweegcoaches werken samen en wisselen kennis en informatie uit en organiseren jaarlijks een sportevenement voor de doelgroep.

Welk budget is beschikbaar?

2023: € 30.518,83

2024: € 30.518,30

2025: € 30.518,30

2026: € 23.465,26

Brede Regeling Combinatiefuncties

Wat doen we al?

Door middel van de inzet van onze sportfunctionarissen, bekend onder de naam Team4Talent (T4T), stimuleert de gemeente de sport- en beweegdeelname en een actieve leefstijl onder de jeugd van 0 - 23 jaar. Team4Talent is actief op alle basisscholen (20), in de wijk en bij sport- en kinderopvangorganisaties. Daarnaast ondersteunt Team4Talent sportverenigingen waar mogelijk. Naast de sportfunctionarissen van T4T beschikt de gemeente over 1,5 fte aan beweegcoaches voor de doelgroepen senioren, aangepast sporten en mensen met een chronische aandoening (waaronder Long Covid patiënten en inwoners met obesitas). De beweegcoaches zijn echte verbinders. Zij brengen vraag en aanbod bij elkaar en stimuleren de samenwerking tussen sport-, zorg- en welzijnsprofessionals. De beweegcoaches werken samen met bestaande (lokale) sport- en beweegaanbieders, de JOGG-regisseur en andere relevante partners en maken tevens deel uit van het netwerk Gezonde Leefstijl dat elk kwartaal bijeenkomt en waarbij ook de adviseur lokale gezondheid van de GGD aansluit.

Het bevorderen van de cultuurparticipatie valt ook onder de doelstellingen van de BRC. Binnen T4T zijn cultuurcoaches actief om dit te bereiken. De inzet richt zich op een gevarieerd cultuuraanbod voor jongeren en hun omgeving (waaronder het onderwijs en de kinderopvang), sterke en vitale cultuuraanbieders en de samenwerking met lokale culturele partners, zoals CulturA & Zo, bibliotheek Oostland, de Cultuurtrein en de gemeente.

Wat blijven we doen en wat gaan we anders doen?

De inzet van de sport- en cultuurfunctionarissen van Team4Talent en de beweegcoaches wordt de komende jaren gecontinueerd. Team4Talent (sport én cultuur) richt zich vooral op de jeugd tot en met 23 jaar. Met name via het onderwijs door middel van tussen- en naschools aanbod, de sport- en cultuuraanbieders en op wijk- en buurtniveau. De komende jaren is er meer aandacht voor sportverenigingsondersteuning. Hiervoor is een verenigingsondersteuner aangesteld. De inspanningen van de beweegcoaches blijven gericht op de doelgroepen senioren, aangepast sporten en mensen met een chronische aandoening. Met ingang van 2023 wordt aandacht besteed aan Long Covid patiënten en inwoners die een gezond(er) gewicht nastreven.

Wat doen we lokaal?

De inzet van Team4Talent is (met name) gericht op onze inwoners tot en met 23 jaar. Betrokken partners daarbij zijn scholen, kinderopvangorganisaties en sport- en cultuurverenigingen. Dat geldt ook voor de beweegcoaches senioren en aangepast sporten. De beweegcoaches werken nauw samen met lokale sportaanbieders en andere welzijnsinstellingen, waaronder de SWOP, Ipse de Bruggen en Pieter van Foreest. De beweegcoach senioren is nauw betrokken bij de Sociaal Vitaal projecten en de beweegmiddagen voor senioren en mensen met beginnende geheugenproblemen.

Wat doen we regionaal?

De beweegcoach aangepast sporten participeert in het samenwerkingsverband Inclusief Sport en Bewegen Haaglanden. Eén van de doelen van het samenwerkingsverband is het bereiken van een compleet en toegankelijk aanbod aan voorzieningen en activiteiten voor de doelgroep in de regio.

Welk budget is beschikbaar?

2023: € 210.110,44

2024: € 210.106,76

2025: € 210.106,76

2026: € 202.974,54

3.2 Gezondheid en sociale basis

Terugdringen gezondheidsachterstanden

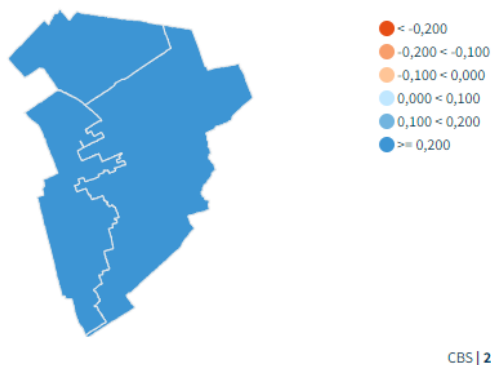
Gezondheidsachterstanden en SES score

In het GALA is veel informatie opgenomen over gezondheidsachterstanden en de invloed van de Sociaal Economische Status (SES) hierop. Inwoners met een lagere SES score, kampen veelal met o.a. schulden, armoede, eenzaamheid of werkloosheid. Deze omstandigheden zorgen ervoor dat deze mensen een hoger risico hebben op een slechtere gezondheid en slechtere weerbaarheid. Ook blijkt dat inwoners met een praktisch opleidingsniveau vaker roken, vaker overgewicht hebben en vaker onbedoeld zwanger zijn. De Rijksoverheid wil daarom dat gemeentes zich meer gaan richten op selectieve preventie, waarbij een interventie zich specifiek richt op bevolkingsgroepen of wijken met een lage SES score en daarbij een verhoogd risico op bepaalde aandoeningen.

De gemeente Pijnacker-Nootdorp richt zich op dit moment echter niet altijd op selectieve preventie, maar ook op universele preventie, waarbij de preventie gericht is op alle inwoners in de gehele gemeente, of een specifiek deel daarvan. De reden hiervoor is dat de gemeente Pijnacker-Nootdorp een relatief hoge SES score heeft. De SES score is bepaald door Welvaart, Opleidingsniveau en Arbeidsmarktaandeel (WOA) van een inwoner en is van grote invloed op de gezondheid en de levensverwachting van de inwoners.

In de gehele gemeente is de SES-WOA score bovengemiddeld hoog. De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft van de regio Haaglanden de hoogste SES-WOA score en er zijn geen grote verschillen tussen de verschillende kernen (Pijnacker, Nootdorp en Delfgauw). Dit maakt dat het niet altijd mogelijk is om een volledige interventie op te zetten voor een groep of een wijk met een lage SES score (kwetsbaar). De aantallen zijn dan te laag om de interventie te kunnen uitvoeren.

SES-WOA-score per wijk

Figuur 10. De SES-WOA score van de gemeente Pijnacker-Nootdorp in de drie kernen.

In elke gemeente zijn er echter inwoners of wijken waar de gezondheid gemiddeld genomen lager is. In Pijnacker-Nootdorp zijn bijvoorbeeld de inwoners van Pijnacker-Noord, Nootdorp Centrum West en Keijzershof Erven (iets) meer beperkt vanwege de gezondheid (bron RIVM). De gemeente probeert daarom in de toekomst, waar mogelijk, meer wijk- of kerngericht te gaan werken. Dit wordt in het uitvoeringsplan nader uitgewerkt.

Wat doen we al?

Het terugdringen van gezondheidsachterstanden en het verbeteren van de gezondheid van de inwoners binnen de gemeente Pijnacker Nootdorp is een belangrijk onderdeel van het huidige gezondheidsbeleid. Op het gebied van selectieve preventie en het verminderen van de gezondheidsverschillen tussen de inwoners, heeft de gemeente al de interventies *Sociaal Vitaal*, *Voel Je Goed* en de *Gecombineerde Leefstijl Interventie*⁶. Deze interventies worden specifiek voor een bepaalde doelgroep ingezet en vinden waar mogelijk plaats in een 'kwetsbare' wijk of kern. Ook zijn deze interventies domein overstijgend en dragen bij aan de gezondheid van de inwoners in brede zin. Zo zorgt *Sociaal Vitaal* en de *Gecombineerde Leefstijl Interventie* niet alleen voor meer beweging, maar ook voor meer weerbaarheid en sociale contacten. Vanuit verschillende domeinen wordt samengewerkt, waaronder jeugdbeleid (LEA, JGZ), gezondheidsdomein (Gezonde School) en sportdomein. Ook wordt steeds meer de verbinding gezocht met het fysieke domein (leefomgeving).

Verder heeft de gemeente ook een aantal interventies en activiteiten opengesteld die gericht zijn op universele preventie, zoals *Workshop door een Voedingsdeskundige* en *Fitfestival*. Om ervoor te zorgen dat er voldoende gebruik wordt gemaakt van deze activiteiten, zijn deze toegankelijk voor alle inwoners.

In de uitvoering van deze interventies en activiteiten zijn er een aantal samenwerkingspartners waar de gemeente nauw mee samenwerkt. Dit is o.a. SBJ SamenSterk, TeamFit, Brijder, SWOP en de Bibliotheek. Binnen het netwerk Gezonde leefstijl, waar een aantal van deze partners deel van uitmaakt, wordt de verbinding gezocht met sport en bewegen en wordt iedereen op de hoogte gehouden over de laatste stand van zaken van de activiteiten en interventies.

Wat blijven we doen en wat gaan we anders doen?

De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft voor de komende jaren het doel opgesteld dat elke inwoner de mogelijkheid heeft om een gezonde leefstijl te ontwikkelen, ongeacht leeftijd, gezinssituatie of financiële situatie. Hierbij vindt de gemeente het belangrijk dat de gezondheidsachterstanden van de inwoners minder worden. Daarbij hoort ook een gezonde leefomgeving, omdat gezondheidsachterstanden een gevolg kunnen zijn van een mindere kwaliteit van de leefomgeving. Dit wordt verder uitgewerkt in het hoofdstuk 'leefomgeving', maar hangt nauw samen met dit onderwerp.

Om dit te bereiken gaat de gemeente de komende jaren vooral de huidige interventies voortzetten, verbinden en uitbreiden. Omdat de oorzaken van gezondheidsachterstanden ook veelal op andere gebieden liggen, wil de gemeente met een brede blik naar de problematiek kijken om zo gezondheidsachterstanden te verkleinen. Veel van de interventies die momenteel hiervoor worden ingezet, blijken succesvol in het terugdringen van gezondheidsachterstanden. Voor *Sociaal Vitaal* geldt dat op basis van gezondheidscijfers en de leeftijd van inwoners wordt gekeken in welke wijk(en) of kernen deze aanpak het beste ingezet kan worden. In de toekomst is het de ambitie voor meer interventies te kijken of deze gericht in bepaalde wijken of kernen ingezet kunnen worden. Dit wordt in het uitvoeringsplan verder uitgewerkt.

In de alinea in de volgende paragraaf staat welke lokale interventies de gemeente de komende jaren gaat uitbreiden over de periode van 2023 t/m 2026 en wat de doelgroep is van de interventie. Elk jaar wordt geëvalueerd of de interventies ook daadwerkelijk bijdragen aan het opgestelde doel van dit thema. Dit wordt ook verder uitgewerkt in het uitvoeringsplan. Waar nodig worden deze bijgesteld.

⁶ Interventie wordt verder uitgewerkt onder hoofdstuk 'aanpak overgewicht'

Wat doen we lokaal?

Lokaal zet de gemeente in op het versterken en uitbreiden van de huidige interventies:

Interventies/ activiteiten	Fasering	Doelgroep
In Pijnacker-Noord en Nootdorp blijkt <i>Sociaal Vitaal</i> een succesvol programma. De gemeente wil daarom dit programma ook inzetten in andere wijken.	2023: onderzoeken met SBJ SamenSterk welke wijk of kern in aanmerking kan komen voor Sociaal Vitaal. Dit is gedaan aan de hand van gezondheidsdata (een lage SES score, met een laag percentage inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijn, hoog percentage inwoners met overgewicht en hoog percentage inwoners die eenzaamheid ervaren). Op basis van deze data is eerder Pijnacker Noord en Nootdorp Centrum west/De Venen Oost uitgekozen. 2024-2026: Sociaal Vitaal blijven voortzetten in de huidige wijken en daarnaast uitvoering geven aan het programma in Delfgauw. Hier wordt waarschijnlijk gekozen voor de gehele kern, omdat in een specifieke wijk (zoals Emerald Centrum) de doelgroep te klein is.	65 plussers.
Voel je Goed	Voel je Goed is een interventie voor praktisch opgeleide volwassenen die laaggeletterd zijn en op een gezonder gewicht willen komen. Waar mogelijk wordt het aantal Voel je Goed trajecten de komende jaren uitgebreid. Het blijkt namelijk lastig te zijn om de doelgroep te bereiken. Jaarlijks starten er ongeveer 1 tot 3 trajecten. In samenwerking met de Bibliotheek wordt gekeken hoe de doelgroep beter bereikt kan worden.	Volwassenen die praktisch opgeleid en laaggeletterd zijn
Workshops door voedingsdeskundige.	In 2022 is de gemeente begonnen met deze workshops om inwoners die het niet breed hebben de mogelijkheid te geven kennis op te doen over gezond en goedkoop koken. In 2023 is de promotie van de workshoprondes gekoppeld aan de Week van het Geld. Omdat bleek dat de workshops ook een belangrijke sociale component vervulden bij de deelnemers, is het de ambitie te kijken of er in het najaar van 2023 een koppeling gemaakt kan worden met de Week tegen Eenzaamheid onder de noemer 'Eten verbindt'. Per jaar wordt gekeken wat de behoefte is en hoe dit workshopaanbod goed ingezet kan worden.	Alle inwoners, maar in de promotie met specifieke aandacht voor volwassenen met een laag inkomen.

Fitfestival	In 2023 heeft de gemeente een Fitfestival georganiseerd, in samenwerking met Dr. Sunshine en lokale partners. Dit is een gratis evenement dat in het teken staat van een gezonde levensstijl. Inwoners kunnen op deze manier laagdrempelig kennismaken met organisaties en bedrijven die zich bezighouden met vitaliteit, gezondheid en welzijn. Op het event zijn deskundigen aanwezig om aan de hand van diverse metingen een persoonlijke gezondheidscheck af te nemen en advies te geven. Vanwege het succes, wil de gemeente dit jaarlijks op een andere plek organiseren. In 2023 heeft het Fitfestival plaatsgevonden in Pijnacker. In 2024 en 2025 vindt het Fitfestival in Nootdorp of Delfgauw plaats.	Alle inwoners
-------------	--	---------------

Wat doen we regionaal?

Binnen de regio Haaglanden werkt de gemeente Pijnacker-Nootdorp in een Gemeenschappelijke Regeling (GR) samen met de andere gemeenten voor de uitvoering van de taken op het gebied van Publieke Gezondheid. Regionaal wordt afgestemd over wat iedere gemeente lokaal oppakt en waarin regionaal kan worden opgetrokken, wordt kennis gedeeld en worden lokale best practices gedeeld.

Welk budget is beschikbaar?

2023: € 46.952,05

2024: € 46.951,23

2025: € 46.951,23

2026: € 46.930,53

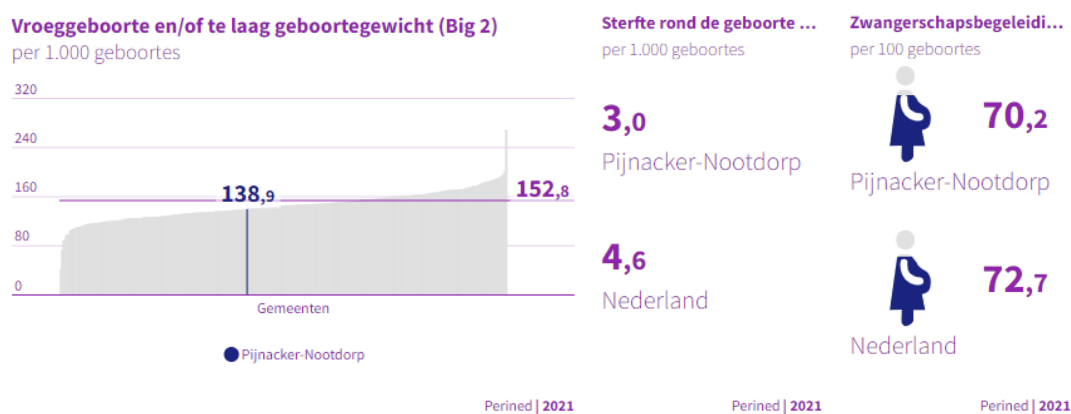
Kansrijke start

Wat doen we al?

Het terugdringen van gezondheidsachterstanden begint al bij de eerste duizend dagen van een kind. De eerste duizend dagen van een kind zijn namelijk sterk bepalend zijn voor de gezondheid van een persoon op latere leeftijd. Kansrijke Start is daarom belangrijk voor een gezond leven, waarbij (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie vroegtijdig gesignaleerd worden en de juiste interventies kunnen worden ingezet.

Kansrijke Start richt zich op het ondersteunen van deze (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie, om zo ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen een kansrijke start hebben en een optimale kans op een goede toekomst. Hieraan ligt het gedachtegoed van Positieve Gezondheid ten grondslag, wat betekent dat er breed wordt gekeken naar de gezondheid van de (aanstaande) ouders. Kansrijke Start doet een beroep op gemeenten en alle professionals in het sociale en medische domein om samen te werken en het belang van de eerste duizend dagen van een kind uit te dragen en er actief op in te zetten.

Belangrijke indicatoren voor een gezonde start zijn vroeggeboorte en/of te laaggeboortegewicht, sterfte rond de geboorte en start van zwangerschapsbegeleiding voor 10 weken zwangerschap. Pijnacker-Nootdorp scoort hierop gunstiger of vrijwel gelijk aan het landelijk gemiddelde.

Figuur 11. Perinatale kerncijfers Pijnacker-Nootdorp vergeleken met het Nederlandse gemiddelde

Naast perinatale kerncijfers zijn er een aantal indicatoren die een sterke relatie hebben met gezondheid rond de geboorte. De combinatie van deze indicatoren en de perinatale kerncijfers maken het beeld completer. Zo zijn er in Pijnacker-Nootdorp relatief weinig tienermoeders en relatief weinig kinderen die opgroeien in een gezin met een lage SES-score in verhouding tot andere gemeenten. Het percentage kinderen dat opgroeit in een eenoudergezin ligt wel iets hoger dan het landelijk gemiddelde maar lager dan het provinciaal gemiddelde (bron: waarstaatjegemeente.nl). Dit beeld laat zien dat in Pijnacker-Nootdorp relatief veel kinderen een kansrijke start hebben.

Vanaf 1 januari 2024 moet iedere gemeente een lokale ketenaanpak hebben. Sinds 2021 heeft de gemeente in lijn met het landelijke actieprogramma Kansrijke Start, een eigen lokale coalitie gevormd t.b.v. het jonge kind: 'Platform 't jonge kind Pijnacker-Nootdorp'. De basis voor een gezonde ontwikkeling wordt al voor en tijdens de zwangerschap gelegd. Dit maakt dat er veel partijen betrokken zijn bij de eerste 1.000 dagen van een kind.

Op basis van meerdere factoren (zoals de ervaringen in de praktijk, de grootte van de gemeente, de bereidheid bij partners van onze gemeente en de specifieke problematiek in de gemeente) zijn wij in 2021 gestart met het opbouwen van een lokale coalitie met de volgende deelnemers:

- Voorschoolse voorzieningen;
- JGZ;
- Verloskundigen;
- Kraamzorg;
- Praktijkondersteuners Jeugd (POJ);
- Voorschools Maatschappelijk Werk (VSMW).

Deze lokale partijen komen vier keer per jaar op uitvoeringsniveau bij elkaar om elkaar beter te vinden, kennis uit te wisselen en van casuïstiekbespreking te leren. De coalitie versterkt daarmee de ketensamenwerking. De JGZ speelt hierin een belangrijke rol door via de Goede start gesprekken (prenatale huisbezoeken) zo vroeg mogelijk betrokken te raken bij de zwangerschap.

Wat blijven we doen en wat gaan we anders doen?

Samen met de JGZ streeft de gemeente ernaar het bereik van het aantal kwetsbare ouders via de Goede start gesprekken te verhogen. Op dit moment wordt met 2% van de zwangeren een Goede startgesprek gevoerd. Uit een landelijke schatting blijkt echter dat 16,5% van het aantal zwangeren problemen ondervindt. Deze problemen kunnen een ongunstige invloed hebben op de gezondheid van het kind op latere leeftijd.

Passend in de beweging van normaliseren die sinds 2021 is ingezet, gaan de gemeente i.s.m. JGZ en verloskundige praktijk in onze gemeente verkennen of centering pregnancy en/of centering parenting kan worden aangeboden aan nieuwe ouders in Pijnacker-Nootdorp. Centering is een vernieuwde vorm van prenatale zorg. Het kan gezien worden als een combinatie van zwangerschapscontroles en een zwangerschapscursus, waarbij zwangeren een centrale en actieve rol spelen.

Daarnaast wordt verkend of online opvoedondersteuning kan worden toegevoegd aan het preventieve aanbod voor ouders. De voorlichtingen rondom seksualiteit en anticonceptie op de scholen door het jongerenwerk worden voortgezet. Er wordt onderzocht of het mogelijk is om budget vrij te maken voor inwoners die de kosten van anticonceptie niet kunnen dragen.

Wat doen we lokaal?

We zetten de bestaande samenwerking in de lokale keten voort en zetten in op de hierboven genoemde ambities. Via het “Platform ‘t jonge kind Pijnacker-Nootdorp” blijven we investeren in:

- De partners elkaar (beter)leren kennen
- De partners elkaar weten (beter) te vinden
- De onderlinge kennis van het aanbod bij partners wordt vergroot
- Partners dezelfde taal spreken
- Uitbreiding van de partners, aansluiting bij het geboortezorglandschap.

Wat doen we regionaal?

Eerder zijn door de H8 gemeenten (JGZ-ZHW regio), vanuit de kansen die de gemeenten met elkaar zien om kansrijke start steviger neer te zetten, de gezamenlijke ambities geformuleerd:

- Basis op orde, o.a. door het leggen van verbindingen tussen medisch- en sociaal domein en het aanhaken van dezelfde (regionale) samenwerkingspartners;
- Beter aansluiten bij de doelgroep, door de doelgroep te betrekken bij de aanpak en door er voor te zorgen dat professionals dezelfde taal spreken;
- Sterke samenwerking met de zorgverzekeraars, rondom gezonde leefstijl en anticonceptie;
- Gezamenlijke informatievoorziening en scholing, zodat meer (aanstaande) ouders eerder en beter bereikt worden en goed op de hoogte zijn van wat zij zelf kunnen doen;
- Monitoring en evaluatie kan op regioniveau ingezet worden.

Regionaal wordt samengewerkt bij het opzetten van een regionale Ketenaanpak Kansrijke Start en waar relevant, worden regionale afspraken gemaakt.

Welk budget is beschikbaar?

2023: € 35.214,04

2024: € 37.560,98

2025: € 37.560,98

2026: € 46.930,50

Mentale gezondheid

Wat doen we al?

In het lokaal gezondheidsbeleid is het bevorderen van het welbevinden van de inwoners van Pijnacker-Nootdorp opgenomen als speerpunt. Daarnaast is het thema mentale gezondheid geïntegreerd in verschillende activiteiten en interventies die de gemeente inzet. Zoals benoemd in hoofdstuk 2, ervaren vooral een groot gedeelte van de jongeren en jongvolwassenen in de gemeente Pijnacker-Nootdorp psychische klachten.

De gemeente heeft daarom al verschillende interventies en activiteiten op het gebied van mentale gezondheid voor onze jeugd en jongeren zoals de trainingen *Rots & Water*, *Meidenvenijn* en *You!ng woman* en het erkende programma *Join us*. Deze worden selectief ingezet (dus niet voor de hele klas) en uitgevoerd door het jongerenwerk (Gro-up buurtwerk). Ook voert Gro-up het lesprogramma *Grip* uit. Dit programma wordt op maat gemaakt voor de klas en moet de mentale weerbaarheid van de klas vergroten. Verder wordt op zowel het primair als het voortgezet onderwijs preventief voorlichting gegeven rondom het thema mentale gezondheid. Gro-up ontvangt voor de uitvoering van deze activiteiten, interventies en programma's subsidie vanuit de gemeente. Het overkoepelende doel van Gro-up is dat kinderen kunnen opgroeien in een kansrijke, gezonde en veilige omgeving, waarbij jongeren weerbaar zijn tegen o.a. pesten en seksualiteit.

Ook is binnen het programma *Gezonde School*⁷ mentale gezondheid één van de thema's waar aandacht aan wordt besteed. Scholen kunnen, met behulp van GGD Haaglanden, zelf invulling geven aan dit programma. In 2023 is er door vijf scholen in de gemeente subsidie aangevraagd voor het thema mentale gezondheid. Voor vier scholen is dit toegekend, waarvan drie al een *gezonde school* zijn in de gemeente. In totaal zijn er op dit moment zes *gezonde scholen* in de gemeente Pijnacker-Nootdorp. Deze scholen hebben allemaal het vignet voor het thema 'welbevinden' toegekend gekregen. Het is de ambitie het aantal Gezonde Scholen in de toekomst uit te breiden en via de Gezonde School aanpak te werken aan het versterken van de mentale gezondheid en de mentale weerbaarheid van leerlingen in het onderwijs.

In hoofdstuk 2 is ook opgenomen dat het risico op angststoornissen of depressies bij ouderen is toegenomen. Voor 55-plussers wordt daarom de erkende interventie *Grip en Glans* gegeven door de SWOP. Dit is een cursus gericht op zelfmanagementvaardigheid (grip) en welbevinden (glans). Er wordt gekeken naar hoe inwoners grip krijgen op het leven en hoe zij er zelf weer glans aan kunnen geven.

Wat blijven we doen en wat gaan we anders doen ?

De komende jaren heeft de gemeente Pijnacker-Nootdorp het doel om mentale gezondheid verder te integreren in verschillende beleidsterreinen, zoals het gezondheidsbeleid, jeugdbeleid en sportbeleid. Ook wil de gemeente meer de verbinding gaan leggen met de fysieke leefomgeving. Een groene, rustige leefomgeving die mogelijkheden biedt voor ontmoeting, kan een belangrijke rol spelen bij het versterken van de mentale gezondheid, het reduceren van stress en het vinden van ontspanning. De huidige interventies voor jongeren en ouderen worden voortgezet en verder uitgebreid.

⁷ De Gezonde School is een programma dat verband houdt met alle thema's binnen de brede SPUK regeling. Met de Gezonde school aanpak werkt een school structureel aan de gezondheid en leefstijl van de leerlingen. Er zijn verschillende thema's binnen de Gezonde school aanpak, waarvan mentale gezondheid er één is.

Zo wenst de gemeente dat in 2026 de helft van alle scholen (12) een *gezonde school* is en daarbij dus het vignet voor het thema 'welbevinden' toegekend krijgt. In de periode 2023 t/m 2026 zal de gemeente, in samenwerking met GGD Haaglanden, daarom hier verder op inzetten.

Ook gaat de gemeente dit jaar in gesprek met GGZ Delfland over de open inloop. Deze open inloop is laagdrempelig en toegankelijk voor alle inwoners, zonder dat men in behandeling hoeft te zijn bij GGZ Delfland of een WMO indicatie moet hebben. De open inloop is bedoeld voor een kopje koffie, een spelletje of een gezamenlijke maaltijd en moet de huisartsenzorg ontlasten.

In Pijnacker is deze open inloop van de GGZ gevestigd in hetzelfde gebouw als de SWOP, waarbij er een samenwerking is gekomen tussen deze twee partijen. De locatie is de Weidevogelhof, waar veel ouderen wonen die baat kunnen hebben bij deze open inloop. In 2023 vinden er daarom verschillende gesprekken plaats tussen GGZ Delfland, de SWOP, het wijkteam, de gemeente en de huisartsenzorg. In 2024 wordt de open inloop verder uitgebreid en in samenwerkingsvorm voortgezet.

Wat doen we lokaal?

Lokaal worden de huidige interventies en activiteiten voortgezet. Ook wordt de open inloop verder uitgebreid.

Wat doen we regionaal?

Via de Gezonde School adviseur van de GGD blijft de gemeente op de hoogte van relevante regionale ontwikkelingen en wordt, waar relevant, de verbinding gezocht met andere gemeenten. Ook wordt binnen de GR structuur onderling kennis uitgewisseld.

Welk budget is beschikbaar?

2023: € 16.433,22

2024: € 11.737,81

2025: € 11.737,81

2026: € 0

Aanpak overgewicht

Wat doen we al?

Het terugdringen van overgewicht vormt een speerpunt binnen het lokaal gezondheidsbeleid en het lokaal preventie akkoord. Vanuit dit beleid wordt ingezet op het bevorderen van een gezonde leefstijl voor alle inwoners en op het stimuleren van bewegen. Er zijn in de gemeente al verschillende interventies zoals, *de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI)*, die selectief worden ingezet om overgewicht tegen te gaan. Aan deze interventies ligt het gedachtegoed van Positieve Gezondheid ten grondslag. Dat betekent dat er breed wordt gekeken naar de inwoners en niet alle aandacht uitgaat naar het gewicht en de gezondheidsproblemen. Er wordt ingezet op het vergroten van de eigen regie en veerkracht, waardoor mensen in staat worden gesteld te werken aan wat zij belangrijk vinden om hun levenskwaliteit te vergroten.

Ook doet de gemeente Pijnacker-Nootdorp mee aan een door ZonMW gefinancierd onderzoek naar de uitval van deelnemers aan de GLI die werken. De uitkomsten van dit onderzoek kunnen leiden tot een aanpassing van de interventie en daarmee het terugbrengen van het uitvalpercentage onder werkende deelnemers.

Verder probeert de gemeente gezond gedrag te stimuleren door onder andere de fysieke buitenruimte aantrekkelijk in te richten, denk aan een beweegvriendelijke omgeving met veel wandelpaden. Als laatste is de gemeente ook bezig met het creëren van een gezonde voedselomgeving. Onder het thema leefomgeving wordt dit verder toegelicht.

Wat blijven we doen?

De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft het doel elke inwoner de mogelijkheid te geven op een gezonder gewicht te komen. Dit wordt gedaan door verschillende (passende) interventies aan te bieden en door een integrale aanpak te hanteren met aandacht voor de verschillende leefgebieden. Zoals beschreven in hoofdstuk 2, is de laatste jaren het percentage volwassenen en ouderen met (ernstig) overgewicht afgenomen. De komende jaren wil de gemeente daarom verder inzetten op de interventies die hier een positieve bijdrage aan leveren.-

Zo loopt de GLI interventie goed in Pijnacker-Nootdorp en heeft in iedere kern zelfs een wachtlijst. Om ervoor te zorgen dat inwoners niet te lang op de GLI hoeven te wachten, heeft de gemeente, op advies van de Zorgorganisatie Eerste Lijn (ZEL), een extra beweegaanbod gerealiseerd. Onder begeleiding van beweegagogen nemen inwoners deel aan beweegactiviteiten. Daarna volgt uitstroom naar het reguliere beweegaanbod. In de jaren 2023 t/m 2026 zal dit structureel worden voortgezet. Verder doet de gemeente Pijnacker-Nootdorp mee aan een door ZonMW gefinancierd onderzoek naar de uitval van deelnemers aan de GLI, die werken. De uitkomsten van dit onderzoek kunnen leiden tot een aanpassing van de interventie en daarmee het terugbrengen van het uitvalpercentage onder werkende deelnemers.

Wat gaan we anders doen?

Uit hoofdstuk 2 is echter ook naar voren gekomen dat in de laatste jaren bij een aantal leeftijdsgroepen een stijging te zien is van het aantal kinderen met (ernstig) overgewicht. Hiervoor is de gemeente bezig met de ketenaanpak Kind naar Gezond Gewicht en de ontwikkeling van de Jeugd GLI.

In samenwerking met zorgverzekeraar DSW en met andere gemeenten in de regio, zoals gemeente Delft, wordt gekeken hoe deze ketenaanpak vormgegeven kan worden. De uitvoering hiervan vindt lokaal plaats, regionaal wordt gekeken of er gezamenlijke afspraken met DSW over doorverwijzing gemaakt kunnen worden. Voor het opzetten van de lokale keten in Pijnacker-Nootdorp zal de samenwerking met de JOGG regisseur gezocht worden. Ook wordt GGD Haaglanden betrokken en er wordt een externe projectleider aangesteld. JGZ zal binnen de ketenaanpak de rol van centrale zorgverlener vervullen.

Wat doen we lokaal?

Lokaal zetten we in op selectieve preventie, om zo de gezondheidsverschillen tussen de inwoners te verkleinen.

Interventies	Fasering	Doelgroep
GLI	Deze interventie wordt de komende jaren voortgezet, inclusief het extra beweegaanbod voor mensen op de wachtlijst.	Mensen met overgewicht en obesitas
Extra beweegaanbod	Beweegprogramma verzorgd door beweegagogen.	Deelnemers van de GLI en mensen die op de GLI wachtlijst.

Wat doen we regionaal?

Zie toelichting op blz. 27 en 28 over Ketenaanpak Kind naar Gezond Gewicht.

Welk budget is beschikbaar?

2023: € 41.083,05

2024: € 41.082,33

2025: € 41.082,33

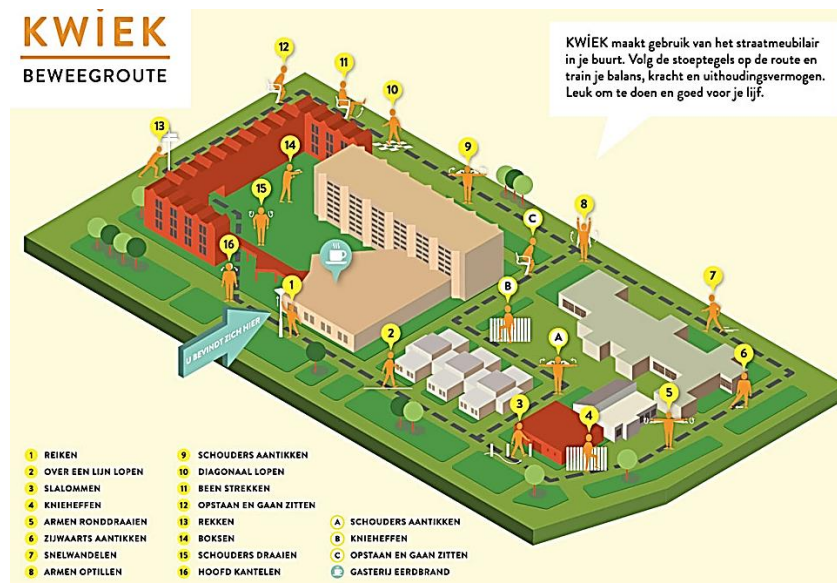
2026: € 0

Valpreventie

Wat doen we al?

Binnen de gemeente Pijnacker-Nootdorp wordt er nog geen aanbod valpreventie ingekocht. Valpreventie wordt door onze gemeente niet gezien als een los onderdeel dat zich alleen richt op het voorkomen dat iemand valt, maar meer als een belangrijk onderdeel van het vitaal ouder worden. De SWOP ontvangt subsidie vanuit de gemeente voor het organiseren van beweegactiviteiten voor ouderen, om de vitaliteit van deze ouderen te vergroten en daarmee het risico op vallen te verkleinen.

Ook zijn er een aantal andere activiteiten en interventies die bijdragen aan het vitaal ouder worden. Een voorbeeld hiervan is *Sociaal Vitaal*. Daarnaast is er in Delfgauw een *KWIEK Beweegroute* gerealiseerd. Dit is een beweegroute voor ouderen, waarbij balans, kracht en uithoudingsvermogen wordt getraind.

Figuur 12. De KWIEK Beweegroute in Delfgauw.

Wat blijven we doen en wat gaan we anders doen?

Het doel van de gemeente is om de komende jaren te onderzoeken op welke manier vitaal ouder ondersteund kan worden en welk aanbod hier het beste bij past.

In 2023 gaat de gemeente daarom onderzoek doen naar de beste interventies op het gebied van valpreventie en daarbij met de aanbieders in gesprek hoe dit het beste kan worden vormgegeven. Bij dit onderzoek worden relevante partners betrokken, zoals GGD Haaglanden, SWOP en de beweegcoach senioren van de gemeente. Het streven is in 2024 dit aanbod te implementeren. In 2025 en 2026 wordt er dan geëvalueerd en bestendigd.

Daarnaast wil de gemeente de komende jaren de huidige interventies en activiteiten uitbreiden. Voor Sociaal Vitaal is dit al eerder toegelicht. In 2024 wordt er ook gekeken of er een mogelijk is om de *Kwiek Beweegroute* in een andere wijk of kern te kunnen inzetten. Hierbij wordt rekening gehouden met relevante data, zoals de SES, gewicht, leeftijd en eenzaamheid. In het uitvoeringsplan zal dit verder worden uitgewerkt.

Als laatste wordt er ook gekeken naar de fysieke leefomgeving. De inrichting van de buitenruimte en openbare ruimte is namelijk ook van grote invloed op het vitaal ouder worden. Bij gebiedsontwikkelingen en het inrichten van de openbare ruimte wordt binnen de gemeente nadrukkelijk rekening gehouden met het groeiende aantal ouderen. Nabij complexen waar veel ouderen wonen, is bijvoorbeeld extra aandacht besteed aan het veilig inrichten van de openbare ruimte. Dit is terug te lezen in de [Omgevingsvisie PN 2050](#).

Wat doen we lokaal?

Lokaal wordt valpreventie aanbod ingekocht en de samenwerking gezocht met relevante partijen die de doelgroep vertegenwoordigen. Ook worden de huidige interventies en activiteiten verder uitgebreid waar mogelijk. Als laatste wordt in de inrichting van de buitenruimte en openbare ruimte, rekening gehouden met het groeiend aantal ouderen in de gemeente.

Wat doen we regionaal?

Regionaal wordt samengewerkt bij het opzetten van een lokale Ketenaanpak Valpreventie en waar relevant, worden regionale afspraken gemaakt.

Welk budget is beschikbaar?

2023: € 120.901,54

2024: € 111.509,17

2025: € 111.509,17

2026: € 114.979,80

Leefomgeving

Wat doen we al?

Een gezonde leefomgeving is een belangrijk thema binnen de [Omgevingsvisie PN 2050](#). Deze omgevingsvisie wordt uitgewerkt in verschillende omgevingsprogramma's voor de fysieke leefomgeving, zoals het Omgevingsprogramma Groen in en om de Kernen. Ook is de gemeente aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord en wordt elke vijf jaar een actieplan geluid opgesteld, waarin de gemeente aangeeft hoe zij omgaat met geluidshinder.

Een gezonde leefomgeving gaat echter niet alleen over een gezonde fysieke leefomgeving, maar ook over het aanbod in de omgeving dat bijdraagt aan een gezonde leefstijl en een gezonde voedselomgeving. In de gemeente draagt *Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)*, *Bewegend Leren*, *Gezonde School*, *Gezonde Kinderopvang* en *Gezonde (sport)kantines* bij aan een gezonde leef- en voedselomgeving en een gezonde leefstijl. Via de Gezonde School adviseur worden scholen geïnformeerd over de mogelijkheden van het programma Gezonde School en hoe zij kunnen werken aan gezondheid op school.

Wat blijven we doen en wat gaan we anders doen?

De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft voor de komende jaren het doel opgesteld om een gezonde leefomgeving te creëren, die uitnodigt om te bewegen en te ontmoeten. Ook wil de gemeente (kwetsbare) mensen beschermen tegen o.a. hitte en uv-straling.

In 2023 is er een hittestresstest uitgevoerd, waarbij de meest kwetsbare wijken in kaart zijn gebracht. In 2024 wordt de hittestresstest verwerkt in het Omgevingsprogramma Klimaatbestendige gemeente. Daarnaast wordt er op basis van de test een hitteplan opgesteld. Het is de ambitie dit plan in het voorjaar van 2024 op te leveren. Met de wijkmanagers en de beheerders van de openbare ruimte is gesproken over het realiseren van koelteplekken in de drie kernen: Pijnacker, Delfgauw en Nootdorp. Hierbij worden bomen geplant en bankjes of speeltoestellen neergezet, zodat inwoners elkaar in de schaduw kunnen ontmoeten. Er wordt rekening gehouden met de Omgevingsvisie Groen, waar bewegen, ontmoeten en het bomenbeleid een onderdeel van is. In de afgelopen jaren is er namelijk een stijgende trend te zien van inwoners die onvoldoende verkoeling konden vinden. Er is bij de inrichting van deze koelteplekken speciale aandacht voor de kwetsbare groepen, zoals ouderen en kleine kinderen. Van deze groepen is bekend dat zij veel hittestress ervaren.

Verder speelt de JOGG regisseur bij het gezonder maken van de leefomgeving een belangrijke rol. JOGG wil een maatschappij waarin het uitgangspunt 'gezond leven is'. Een samenleving die niet alleen de verantwoordelijkheid legt bij het individu, maar collectief een gezonde manier van leven mogelijk maakt. Om dit te bereiken maakt JOGG de fysieke en sociale omgeving, waarin de jeugd opgroeit, gezonder. Dit wordt de leefstijltransitie genoemd. In 2024 t/m 2026 wordt hier via de JOGG regisseur verder op ingezet.

Als laatste wordt de Gezonde School aanpak de komende jaren verder voortgezet. De Gezonde School aanpak richt zich dus op een duurzame gedragsverandering van jeugd en jongeren op diverse gezondheidsthema's zoals Voeding, Bewegen en Sport, Welbevinden, Mediawijsheid, Relaties en seksualiteit, etc. Om deze gedragsverandering tot stand te laten komen is een integrale aanpak, waarin het sociale en het fysieke domein samenwerken belangrijk.

Niet alleen moet de leefomgeving uitdagen tot bewegen, maar ook o.a. de vestigingen van fastfoodketens in nabijheid van scholen, speeltuinen en sportverenigingen en rookvrije speeltuinen zijn belangrijk. De JOGG regisseur en de Gezonde School-Adviseur (die ook gaat over de Gezonde Kinderopvang) werken hier van 2024 t/m 2026 verder samen aan.

Wat doen we lokaal?

In 2023 wordt er een start gemaakt met de realisatie van een koelteplek in Keijzershof, in het parkje naast zorginstelling Pieter van Foreest. Hier is een parkje aanwezig met bankjes, maar er zijn weinig koelteplekken. In de omgeving zijn veel ouderenflats en een kinderopvang. Het idee is om het begin van het parkje om te vormen naar stuk met verschillende activiteiten (denk aan bijvoorbeeld beweegtoestellen en speelsetjes) waarbij inwoners elkaar kunnen ontmoeten in voldoende schaduw. Zorginstelling Pieter van Foreest, en in een later stadium ook de rest van de omgeving, wordt betrokken bij het realiseren van deze koelteplekken.

In 2024 wordt er een koelteplek gerealiseerd in Delfgauw, op het plein voor het seniorencomplex op de Laan der Zeven Linden. Hiervoor worden in 2023 de eerste gesprekken gevoerd. Op dit moment is dit een plein met veel asfalt en weinig groen. Door meer koelteplekken te realiseren, wordt het plein omgevormd naar een ontmoetingsplek, waarbij inwoners in contact kunnen komen met elkaar. Ook is op dit plein de start van de kwiek beweegroute in Delfgauw.

In 2025 wordt het Dorpsplein in de Dorpsstraat in Nootdorp aangepakt. Dit is het plein dat het Huis van Rie, een kinderopvang en de Dorpsstraat met elkaar verbindt. Door hier meer bomen en bankjes te plaatsen, worden er meer koelteplekken gerealiseerd voor ouderen en kinderen. Ook worden er zo meer ontmoetingsplekken gerealiseerd voor voorbijgangers in de Dorpsstraat.

Ook wordt lokaal de JOGG regisseur en de Gezonde School adviseur ingezet om aan de doelstellingen van een gezonde leefomgeving te werken.

Wat doen we regionaal?

Regionaal wordt kennis gedeeld binnen de gemeentelijke regeling (GR). Ook is de gemeente samenwerkingspartner voor de GGD in de KWF-subsidieaanvraag m.b.t. huidkankerpreventie. Vanuit deze subsidie wordt o.a. gekeken naar de realisatie van palen met zonnebrandcrème. Dit moet de bewustwording van de risico's van zon en uv-straling vergroten. De gemeente gaat verkennen of er ook mogelijkheden zijn voor watertappunten op enkele openbare plaatsen.

Welk budget is beschikbaar?

2023: € 23.476,03 -> Ingezet in Pijnacker

2024: € 23.475,62 -> Inzetten in Delfgauw

2025: € 23.475,62 -> Inzetten in Nootdorp

2026: € 0

Opgroeien Kansrijke Omgeving (OKO) en vroegsignalering alcoholproblematiek

Wat doen we al?

Het lokale gezondheidsbeleid en preventieakkoord van de gemeente Pijnacker-Nootdorp richt zich al op een rookvrije omgeving en preventie van genotsmiddelen. Naar aanleiding hiervan zijn al verschillende acties ingezet om het gebruik van alcohol-, tabak- en genotsmiddelen tegen te gaan. Denk aan het rookvrij maken van (gemeentelijke) plaatsen en plekken waar veel kinderen komen (zoals scholen en sportverenigingen), informatieve bijeenkomsten, voorlichting en individuele hulpverlening. Ook neemt de gemeente deel aan de landelijke campagnes Stoptober, Zien drinken/doet drinken en Ik Pas.

Wat blijven we doen en wat gaan we anders doen?

De gemeente wil de komende jaren de doelstellingen uit het lokale gezondheidsbeleid en preventieakkoord verder voortzetten. Kinderen moeten opgroeien in een rookvrije omgeving en het overmatig alcohol- en middelengebruik onder jongeren en volwassenen moet verder worden teruggebracht. Zoals opgenomen in hoofdstuk 2, is er een lichte stijging te zien van het aantal jongeren en volwassenen die voldoet aan de richtlijn alcohol. Aankomende jaren worden daarom de huidige activiteiten verder voortgezet en uitgebreid. Ook organiseert CulturA & Zo in september de voorstelling 'Sinds ik niet meer drink' van Evi Hanssen. In de theatershow wordt stilgestaan bij de invloed van alcohol en het bewust maken van volwassenen dat zij de keuze hebben om volledig te stoppen met drinken.

Wat doen we lokaal?

De samenwerking met relevante partijen is van groot belang voor het opgroeien in een kansrijke omgeving en voor de vroegsignalering van alcoholgebruik. Lokaal is er een netwerkoverleg genotsmiddelenpreventie gevormd. Dit netwerk bestaat uit de GGD, de verslavingszorg, de politie, Brijder preventie, wijkbeheer, JGZ en Gro-Up jongerenwerk. Het doel van het netwerk is elkaar informeren over trends en ontwikkelingen en korte lijnen onderhouden.

Daarnaast heeft de gemeente in voorgaande jaren ingezet op *Mystery buyers* bij alcoholverkooppunten zoals supermarkten, horecagelegenheden en sportkantines. Door deze *Mystery buyers* controleert de gemeente op de naleving van de leeftijdsgrens van alcoholgebruik. In 2024 wil de gemeente dit weer in gaan zetten. Waar tekortkomingen worden gesignaleerd, zal er een nacontrole plaatsvinden. Verder is het de ambitie om de interventie mobiele escaperoom in te zetten, waarbij op een speelse manier door middel van een escaperoom in een bus alcoholmisbruik onder jongeren bespreekbaar wordt gemaakt. Momenteel is de gemeente hierover in gesprek met Brijder Preventie. Met de GGD wordt gekeken naar mogelijkheden om de interventie Helder op School onder de aandacht te brengen als onderdeel van het Gezonde School programma. In de interventie Helder op School wordt aandacht besteed aan de preventie van roken, het gebruik van alcohol en drugs en (te veel) gamen.

Wat doen we regionaal?

Regionaal wordt kennis uitgewisseld binnen de GR.

Welk budget is beschikbaar?

2023: € 5.869,01

2024: € 5.868,90

2025: € 5.868,90

2026: € 0

Versterken sociale basis

Wat doen we al?

Het versterken van de sociale basis is ook voor de gemeente Pijnacker-Nootdorp een belangrijk thema. Het gaat hierbij om het versterken van de zelfredzaamheid van de inwoners, het sterker maken van initiatieven en netwerken in de buurt of wijk en een integrale samenwerking waarbij zorg- en ondersteuningsvragen op tijd worden gesignaleerd en opgelost. De gemeente ziet dit niet als los onderdeel, maar meer als een rode draad dat door de verschillende thema's heenloopt.

Wat blijven we doen en wat gaan we anders doen?

Op dit moment wordt er gewerkt aan een nieuwe visie op het sociaal domein binnen de gemeente. Hierbij wordt het fundamenteel voor samenhangend gezondheidsbeleid meegenomen: minder richten op faciliteren van de zorg, maar meer richten op weerbaarheid, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. De drie thema's binnen de nieuwe visie zijn bestaanszekerheid, kansengelijkheid en Positieve Gezondheid. Wat deze drie thema's betekenen voor de gemeente en hoe deze cultuurverandering tot stand gaat komen, wordt in de visie verder uitgewerkt.

Het versterken van de sociale basis is een onderdeel van de nieuw te ontwikkelen visie op het sociaal domein. Het definiëren van de sociale basis is een belangrijk onderdeel van de visie.

De nieuwe visie zal inzicht geven in hoe de gemeente aankijkt tegen de sociale basis, wat zij verstaat onder een sterke sociale basis en wat dat betekent voor de inzet van de gemeente en het voorliggende veld. De middelen die beschikbaar zijn voor het versterken van de sociale basis worden ingezet om een aanjager aan te stellen, die de uitvoering van het nog op te stellen uitvoeringsprogramma, dat onderliggend is aan de visie op het sociaal domein, gaat coördineren.

Wat doen we lokaal?

In 2023 is een startnotitie opgesteld waarin het proces richting de nieuwe visie wordt voorbereid. Op dit moment vinden de gesprekken plaats met de verschillende stakeholders. Uit deze gesprekken worden de rode draden en prioriteiten gehaald en wordt er een concept versie van de nieuwe visie op het sociaal domein opgesteld. In september wordt er een conferentie gehouden met de stakeholders, om zo de concept versie van de visie op het sociaal domein te toetsen. Het streven is om in het eerste kwartaal van 2024 de nieuwe visie op het sociaal domein ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

Wat doen we regionaal?

Regionaal wordt kennis uitgewisseld binnen de GR.

Welk budget is beschikbaar?

2023: € 85.687,50

2024: € 84.512,22

2025: € 84.512,22

2026: € 63.356,21

Mantelzorg

Wat doen we al?

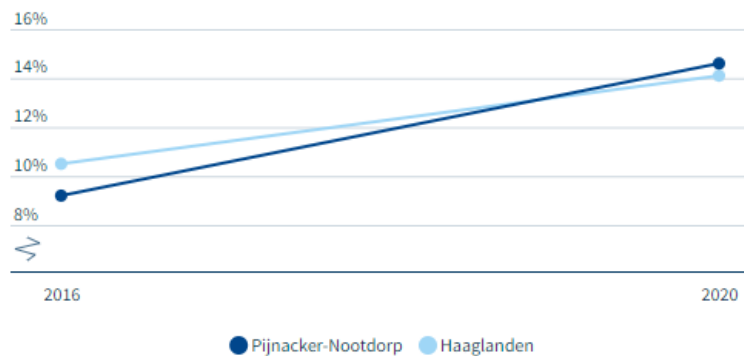
Binnen de gemeente Pijnacker-Nootdorp ontvangt de Stichting Welzijn & Ondersteuning Pijnacker-Nootdorp (SWOP) subsidie voor verschillende mantelzorgactiviteiten. Zo is de mantelzorgondersteuning belegd bij de SWOP. De SWOP zet mantelzorgconsulenten in om mantelzorgers te voorzien van advies en informatie. Ook bieden deze mantelzorgconsulenten individuele ondersteuning waar nodig. Verder wordt er ieder jaar de Week van de Mantelzorger georganiseerd, wat bedoeld is als waardering voor de mantelzorgers. In samenwerking met Gro-Up jongerenwerk wordt er ook specifiek aandacht besteed aan jonge mantelzorgers (t/m 23 jaar). Daarnaast worden er collectieve activiteiten gefaciliteerd en ondersteund, waar mantelzorgers in contact kunnen komen met elkaar.

In 2022 is de SWOP gestart met een pilot voor de algemene voorziening '*zinvolle dagbesteding*' in Delfgauw. Dit is een vorm van respijtzorg, waarbij overbelasting bij mantelzorgers wordt voorkomen en zij meer tijd overhouden voor zichzelf.

Wat blijven we doen en wat gaan we anders doen?

Het doel van de gemeente is in de komende jaren de laagdrempelige respijtzorg in de vorm van de dagbesteding door te ontwikkelen en te versterken. Dit stelt mantelzorgers in staat om de zorg langer en op een goede manier vol te houden. De afgelopen jaren is het percentage 65+ers dat mantelzorg heeft ontvangen namelijk gestegen en dit zal in de toekomst alleen nog maar meer worden.

Trend mantelzorg ontvangen, 65+

Gezondheidsmeter | 2016 - 2020

Figuur 13. Stijgende trend van 65 plussers die mantelzorg ontvangen.

De komende jaren wordt de pilot *zinvolle dagbesteding* omgezet naar een structurele vorm in Delfgauw. Ook wordt dagbesteding verder uitgebreid naar Pijnacker en Nootdorp.

Verder wil de gemeente de SWOP extra ondersteunen, om zo de huidige taken te versterken. Daarbij hoort ook het bereiken van meer mantelzorgers. Op dit moment is maar een klein gedeelte van de mantelzorgers in beeld, vooral omdat mantelzorgers vaak niet erkennen dat zij mantelzorger zijn. Het is belangrijk om ook deze groep beter in beeld te krijgen, zodat zij extra ondersteund kunnen worden in het uitvoeren van de zorgtaken.

Wat doen we lokaal?

Pilot zinvolle dagbesteding:

- 2023.** Voorbereidingen treffen voor de uitzet van de dagbesteding in Pijnacker en Nootdorp. Ook wordt dagbesteding in Delfgauw structureel ingevuld.
- 2024.** Start dagbesteding Pijnacker in Keijzershof en de Schakelaar en voorbereidingen voor de dagbesteding in Nootdorp. Op de locatie van de dagbesteding in Keijzershof zit GGZ Delfland gevestigd. Hierdoor kan de samenwerking met GGZ Delfland versterkt worden. Er is nog geen locatie in Nootdorp, dus deze wordt gezocht. Hierbij wordt rekening gehouden met de kwetsbare wijken.
- 2025.** Start dagbesteding in Nootdorp.
- 2026.** Bestendigen van de dagbesteding in Delfgauw, Pijnacker en Nootdorp.

Ondersteunen SWOP:

In 2023 t/m 2026 worden de huidige activiteiten van de SWOP voortgezet en waar nodig uitgebreid. Ook wordt er extra ingezet op het informeren over de ondersteuningsopties aan de doelgroep⁸, om daarmee meer mantelzorgers te bereiken. Denk hierbij aan meer informatie via de website, nieuwsbrieven of sociale media.

Wat doen we regionaal?

Regionaal wordt kennis uitgewisseld.

Welk budget is beschikbaar?

2023: € 23.476,03

2024: € 23.475,62

2025: € 23.475,62

2026: € 21.118,74

⁸ De SWOP is er voor volwassenen vanaf 18 jaar. Via Gro Up jongerenwerk worden echter ook mantelzorgers tot 23 jaar ondersteund. De doelgroep van de SWOP zijn dus vooral mantelzorgers vanaf 23 jaar.

Eenzaamheid

Wat doen we al?

De Gemeente Pijnacker-Nootdorp is aangesloten bij de landelijke coalitie *Eén tegen Eenzaamheid* en is daarnaast bezig met het opzetten van een lokale coalitie. Momenteel wordt in een werkgroep, bestaande uit verschillende maatschappelijke partners, gewerkt aan een actieplan met bijbehorend uitvoeringsprogramma, waarin concrete acties worden opgenomen om eenzaamheid in de gemeente Pijnacker-Nootdorp te voorkomen en te verminderen.

Eenzaamheid is ook één van de speerpunten van het lokaal preventieakkoord binnen de gemeente, waardoor dit thema ook in andere activiteiten verweven zit. Activiteiten zoals *Join Us*, *Sociaal Vitaal*, *Brief aan 70+ers voor een informeel huisbezoek* en *Grip en Glans*, zijn niet expliciet opgesteld om eenzaamheid tegen te gaan, maar dragen wel bij aan de sociale contacten van de inwoners, wat het gevoel van eenzaamheid kan verminderen.

Als laatste wordt er ook in de inrichting van de openbare ruimte al rekening gehouden met het creëren van ontmoetingsplekken, die bij kunnen dragen aan het verminderen van eenzaamheid.

Wat blijven we doen en wat gaan we anders doen?

Het doel van de gemeente is ervoor zorgen dat alle inwoners het gevoel hebben dat zij ertoe doen en een onderdeel zijn van de samenleving.

Begin dit jaar is er een bijeenkomst geweest met een grote vertegenwoordiging van maatschappelijke partners (o.a. SWOP, SBJ SamenSterk, Bibliotheek Oostland, Buurtzorg Nederland, GGD Haaglanden, GGZ Delfland, Gro-Up jongerenwerk, Humanitas, JGZ, Jong Perspectief, de Kerken, Pieter van Foreest, Politie, woningbouwcorporaties, onderwijs, wijkverenigingen en Young Connection) om te bekijken wat er leeft onder mensen met eenzaamheid. Deze bijeenkomst vormde de kick-off om met het thema eenzaamheid aan de slag te gaan. Na de bijeenkomst is de oproep gedaan wie wil meedenken in een werkgroep eenzaamheid over het op te stellen actieprogramma en uitvoeringsprogramma eenzaamheid. Daarnaast werd tijdens de bijeenkomst geconcludeerd dat kennis en opleiding op dit gebied belangrijk zijn voor professionals. Ook is bewustwording van inwoners op het gebied van eenzaamheid belangrijk (kijk om naar elkaar in de wijk). Beide aspecten krijgen aandacht in het actieprogramma.

Wat doen we lokaal?

De landelijke Week tegen Eenzaamheid wordt gebruikt om inwoners te informeren over eenzaamheid. Daarnaast wordt in 2023 de lokale coalitie tegen eenzaamheid gevormd. Begin 2024 wordt gestart met het aanbieden van opleidingen/cursussen aan professionals over dit thema. Bestaande projecten die bijdragen aan eenzaamheid worden voortgezet. Deze plannen zijn uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma dat hoort bij het actieprogramma eenzaamheid.

Wat doen we regionaal?

Regionaal wordt kennis uitgewisseld.

Welk budget is beschikbaar?

2023: € 23.476,03

2024: € 23.475,62

2025: € 18.780,49

2026: € 0

Welzijn op Recept

Wat doen we al?

Binnen de gemeente Pijnacker-Nootdorp ontvangt de SWOP subsidie voor de uitvoering van Welzijn op Recept (WOR) trajecten. Huisartsen verwijzen inwoners door naar de SWOP voor een WOR traject, waarbij de SWOP op zoek gaat naar een passende oplossing voor de inwoner. De essentie van een WOR traject is het ontlasten van de huisartsen, als het gaat om inwoners met psychosociale klachten. WOR trajecten richten zich op gezondheidszorg vanuit het gedachtegoed van Positieve Gezondheid, waarbij er op een integrale manier naar de klacht wordt gekeken. Hierbij is Welzijn op Recept een overkoepelende naam, maar er kan ook verwezen worden naar bijvoorbeeld Bewegen op Recept of Natuur op Recept. De klachten van de inwoner staan niet op zichzelf, maar er is een duidelijke relatie met de psychische en fysieke gezondheid.

Wat blijven we doen en wat gaan we anders doen?

De gemeente heeft het doel om op een laagdrempelige manier, psychosociale vragen op te vangen en die zo goed mogelijk, indien dit van toepassing is, te bemiddelen vanuit WOR.

Op dit moment verwijzen huisartsen door naar de SWOP voor een WOR traject. De praktijk leert echter dat huisartsen gebruik maken van doorverwijzingen via het zorgdomein. SWOP is op dit moment nog niet aangesloten bij dit zorgdomein, waardoor verwijzingen achterblijven. De SWOP bekijkt daarom de mogelijkheden om het zorgdomein toe te voegen aan het huidige systeem, om verwijzingen vanuit de huisartsen beter mogelijk te maken. Ook worden de doorverwijzingen dan beter geregistreerd en gemonitord.

Wat doen we lokaal?

In 2024 wordt, in samenwerking met DSW, de pilot *welzijnsondersteuner ouderen* gestart. Middels deze welzijnsondersteuner worden inwoners met psychosociale vragen op een laagdrempelige manier opgevangen. Vervolgens worden deze ouderen doorverwezen naar een sociaal werker, die in gesprek gaat met de inwoner en zoekt naar een passend aanbod. Deze pilot is een aanvulling op het reguliere *Welzijn op Recept* aanbod van de SWOP en richt zich vooral op 70-plussers, omdat de grootste groep met somatische klachten binnen de gemeente boven de 70 is. De pilot kost in totaal € 400.000, waarvan de helft wordt betaald door DSW. In 2025/2026 wordt er gekeken of de pilot succesvol is en eventueel kan worden omgezet naar een structurele vorm. Mocht de pilot niet succesvol zijn, dan wordt er gekeken of de subsidie ingezet kan worden voor de versterking van de Welzijn op Recept trajecten van de SWOP.

Wat doen we regionaal?

Regionaal vindt afstemming plaats over de Ketenaanpak welzijn op recept.

Welk budget is beschikbaar?

2023: € 12.911,81

2024: € 22.301,83

2025: € 26.996,96

2026: € 31.678,11

Totaal begroting per onderdeel per jaar

Ter verduidelijking nog een overzicht met daarin de toegekende bedragen per onderdeel per jaar:

Onderdeel	2023	2024	2025	2026
Lokaal Sportakkoord	€ 30.518,83	€ 30.518,30	€ 30.518,30	€ 23.465,26
Brede Regeling Combinatiefuncties	€ 210.110,44	€ 210.106,76	€ 210.106,76	€ 202.974,54
Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 46.952,05	€ 46.951,23	€ 46.951,23	€ 46.930,53
Kansrijke Start	€ 35.214,04	€ 37.560,98	€ 37.560,98	€ 46.930,53
Mentale Gezondheid	€ 16.433,22	€ 11.737,81	€ 11.737,81	€ 0,00
Aanpak overgewicht en obesitas	€ 41.083,05	€ 41.082,33	€ 41.082,33	€ 0,00
Valpreventie	€ 120.901,54	€ 111.509,17	€ 111.509,17	€ 114.979,80
Leefomgeving	€ 23.476,03	€ 23.475,62	€ 23.475,62	€ 0,00
OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 5.869,01	€ 5.868,90	€ 5.868,90	€ 0,00
Versterken sociale basis	€ 85.687,50	€ 84.512,22	€ 84.512,22	€ 63.356,21
Mantelzorg	€ 23.476,03	€ 23.475,62	€ 23.475,62	€ 21.118,74
Eén tegen Eenzaamheid	€ 23.476,03	€ 23.475,62	€ 18.780,49	€ 0,00
Welzijn op recept	€ 12.911,81	€ 22.301,83	€ 26.996,96	€ 31.678,11
Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 5.869,01	€ 5.868,90	€ 5.868,90	€ 0,00
Coördinatiekosten regionale aanpak preventie	€ 20.893,66	€ 17.137,20	€ 17.137,20	€ 0,00
Totaal	€ 702.872,00	€ 695.583,00	€ 695.582,00	€ 551.435,00

3.3 Ondersteunende onderdelen

3.3.1 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD

Wat doen we al?

De GGD is een belangrijke samenwerkingspartner van de gemeente Pijnacker-Nootdorp. Door de data van de GGD heeft de gemeente inzicht in de gezondheidssituatie van haar inwoners. Daarnaast adviseert de GGD de gemeente over de inzet van erkende interventies, denkt ze mee met het lokaal gezondheids-, jeugd- en sportbeleid en neemt ze een verbindende rol in voor de gemeente en samenwerkingspartners in het preventiedomein. Met de middelen 'versterken kennis- en adviesfunctie GGD' versterkt de GGD hun rol door interne deskundigheidsbevordering. Ook breidt de GGD de capaciteit en expertise uit om evaluatieonderzoek uit te voeren ten behoeve van de regionale preventieaanpak. Binnen het GALA en IZA ziet de GGD voor zichzelf drie rollen:

1. GGD Haaglanden is kennispartner in de regionale preventie-infrastructuur conform het IZA;
2. GGD Haaglanden treedt op als adviseur voor gemeenten bij het opstellen van de integrale plannen en inhoudelijk op onderdelen van het GALA;
3. GGD Haaglanden treedt op als adviseur voor de gemeente op het gebied van Leefomgeving.
4. GGD Haaglanden treedt op als Gezonde School adviseur voor de gemeente.
5. GGD Haaglanden voert de regionale verkenning en coördinatie uit voor een viertal inhoudelijke onderwerpen: Kansrijke Start, Overgewicht, Valpreventie en Gezonde Leefomgeving. De GGD zet hier regiocoördinatoren voor in. De coördinatoren komen met een advies over de kansen voor regionale samenwerking op de onderwerpen. Daaruit zal o.a. moeten volgen wat de rol van de GGD en JGZ daarin is. Bij Kansrijke Start en Kind naar Gezond Gewicht werkt de GGD nauw samen met de Stichting JGZ ZHW.

Wat blijven we doen en wat gaan we anders doen?

De gemeente blijft gebruik maken van de kennis- en adviesfunctie van de GGD bij het ontwikkelen van beleid en bij de inzet van activiteiten en interventies.

Wat doen we lokaal?

Lokaal voert de gemeente haar beleid op het gebied van preventie, gezondheid en sport uit, waarbij de GGD adviseert, meedenkt en partners in de gemeente stimuleert om samen te werken en aandacht te besteden aan bovengenoemde onderwerpen.

Wat doen we regionaal?

Regionaal vindt coördinatie van de ketenaanpakken plaats. Daarnaast worden onderzoeken van de GGD naast lokaal, ook in regionaal verband besproken om van elkaar te leren. De GGD Haaglanden is de verbindende factor tussen alle gemeenten in de regio Haaglanden en zorgt voor kennisdeling en uitwisseling.

Welk budget is beschikbaar?

2023: € 5.869,01

2024: € 5.868,90

2025: € 5.868,90

2026: € 0

3.3.2 Communicatie-aanpak vanuit de gemeente

Een belangrijk onderdeel in de uitvoering van het plan van aanpak, is het bereiken van de doelgroep. De aanpak is namelijk alleen effectief als de inwoners ook daadwerkelijk gaan deelnemen aan de activiteiten en interventies. De afdeling communicatie heeft daarom in een kort communicatieplan toegelicht wat de doelgroepen, de communicatiedoelstellingen, communicatieboodschappen en communicatiemiddelen zijn:

Doelgroepen

1. Jongeren uit Pijnacker-Nootdorp > 12-18 jaar
2. Volwassenen uit Pijnacker-Nootdorp > 18-65 jaar
3. Ouderen uit Pijnacker-Nootdorp > 65+ jaar

Communicatiedoelstellingen

1. Inwoners informeren over het belang van een gezonde leefstijl
2. Inwoners informeren over de verschillende interventies die vanuit de gemeente worden aangeboden (Sociaal Vitaal, GLI, FitStap, etc.)
3. Inwoners 'verleiden' meer te bewegen (bijv. door wandelroutes te volgen in de gemeente)

Communicatieboodschap

- Overkoepelende kernboodschap:
In de gemeente Pijnacker-Nootdorp kan je (samen met leeftijdsgenoten) op veel verschillende manieren meedoen aan interventies/workshops/activiteiten/trainingen, om te werken aan je gezondheid. Doe jij mee?
- Boodschap per doelgroep:
Kom jij ook meedoen met <interventie/workshop/activiteit./training X>

Communicatiemiddelen

Doelgroep	Communicatiemiddelen
Jongeren > 12-18 jaar	• (betaalde) Sociale media • A0 borden langs de weg • Posters bij huisartsen/scholen/bibliotheken/partners
Volwassenen > 18-65 jaar	• Gemeenteberichten/ Themapagina in Telstar • (betaalde) Sociale media • A0 borden langs de weg • Website gemeente PN • Posters bij huisartsen/scholen/bibliotheken/partners • NPN Magazine • Advertentie/artikel Telstar/Eendracht
Ouderen > 65+ jaar	• Gemeenteberichten/ Themapagina in Telstar • A0 borden langs de weg • Nieuwsbrief van de gemeente • Website gemeente PN • Posters bij huisartsen/scholen/bibliotheken/partners • NPN Magazine • Advertentie/artikel Telstar/Eendracht

Toelichting middelen

Website gemeente PN

Er komt een pagina met alle gebundelde informatie over gezondheid (eventueel toegespitst op doelgroep. Alle uitingen verwijzen via 'call-to-action' naar deze pagina.

(betaalde) Sociale media

De sociale media kanalen van de gemeente worden ingezet om de overkoepelende boodschap en boodschap per doelgroep te uiten. Indien het budget het toelaat, kunnen we de pakkende (campagne) uitingen ook betaald inzetten op een specifieke doelgroep (jongeren, volwassenen).

A0 borden langs de weg

De gemeente kan tegen een voordelig tarief 20 A0 borden langs de weg afnemen. Deze borden zorgen voor grote visibility waarmee we veel inwoners kunnen bereiken. Aangezien mensen hier snel voorbijrijden moet de boodschap hier heel compact en simpel zijn.

Posters bij huisartsen/ scholen/ bibliotheken

A2 of A3 posters zijn geschikt om op te (laten) hangen in wachtkamers van huisartsen, op scholen en in bibliotheken.

Gemeenteberichten in Telstar

In de Gemeenteberichten in de Telstar kunnen we enerzijds een herkenbare uiting plaatsen richting de gedupeerden en anderzijds in een artikel het steunpunt toelichten en de activiteiten van de gemeente tot nu beschrijven richting alle inwoners.

Nieuwsbrief van de gemeente

Wanneer een artikel in de Gemeenteberichten is verschenen, wordt dit ook automatisch opgenomen in de nieuwsbrief van de gemeente. Een extra middel om inwoners te informeren over de activiteiten van de gemeente.

Advertentie Telstar/Eendracht

We kunnen advertentieruimte inkopen bij de Telstar/Eendracht. Om de uiting hier ook terug te laten komen.

NPN Magazine

In dit magazine kunnen we, tegen betaling, een advertorial laten opnemen. Met de overkoepelende boodschap en met bewoners die vertellen over de interventies die ze hebben gedaan.

Timing en budget

- Er zijn een hoop dingen die we al doen, die kunnen we al/blijven communiceren.
- De nieuwe interventies/overkoepelende boodschap kunnen we begin 2024 opstarten. Deze 'campagne' kunnen we dan koppelen aan een gezonde start van het nieuwe jaar.
- Veel middelen zijn gratis in te zetten, het is wel aan te raden om een budget beschikbaar te stellen voor inkoop van advertentie/themapagina en dergelijke.
- Indien gewenst kunnen we door een vormgever verschillende uitingen laten opmaken in dezelfde stijl (posters/social media uitingen).
- De posters en social media toolkit kunnen we delen met partners*, zo creëren we een groter bereik.

*GGD, SWOP, JGZ, SBJ, Bibliotheek Oostland, Gro-up, Onderwijs, Brijder, GGZ Delfland, Young Perspectief, wijkverenigingen & wijkmanagers.

3.3.3 Coördinatiekosten regionale aanpak preventie

Wat doen we al?

Het streven is om voor de vijf ketenaanpakken (valpreventie, overgewicht/obesitas kinderen, GLI volwassenen, kansrijke start en welzijn op recept) op lange termijn tot een landelijk dekkend aanbod te komen. Daarom is afgesproken dat uiterlijk op 1 januari 2024 in elke regio gestart wordt met de inrichting van de vijf ketenaanpakken in zoveel mogelijk gemeenten. Zorgverzekeraars en gemeenten moeten ketenaanpak-specifieke samenwerkingsafspraken maken op regionaal niveau. In de samenwerkingsafspraken is opgenomen welke gemeenten binnen de regio per 1 januari 2024 gaan starten met de implementatie van welke ketenaanpak. Als er samenwerkingsafspraken zijn gemaakt, kan er regionaal/lokaal worden gestart met de ketenaanpakken.

Wat blijven we doen?

Lokaal beleid dat raakt aan de ketenaanpakken blijft de gemeente uitvoeren. Wel wordt gekeken hoe dit geïntegreerd kan worden in de ketenaanpakken, zodat het daar een onderdeel van wordt.

Wat gaan we anders doen?

Mocht bij het vormgeven van de ketenaanpakken blijken dat iets lokaal niet werkt zoals het nu gaat, dan zal de gemeente dit anders gaan doen. Momenteel is het te vroeg daar iets over te zeggen, omdat de ketenaanpakken in regio Haaglanden nog worden opgezet.

Wat doen we lokaal?

Het uitgangspunt bij het vormgeven van de ketenaanpakken is: lokaal wat kan, regionaal wat moet. De gemeente wil de uitvoering zo dicht mogelijk bij haar inwoners houden. Op die manier blijft de keten overzichtelijk en kunnen de lijnen tussen lokale samenwerkingspartners benut en versterkt worden.

Wat doen we regionaal?

Er worden nog regionale afspraken gemaakt over de ketenaanpakken.

Welk budget is beschikbaar?

2023: € 20.893,66

2024: € 17.137,20

2025: € 17.137,20

2026: € 0

4. Voortgang, monitoring en sturing

Om effectief te kunnen sturen op de voortgang van de uitvoering van het plan van aanpak gebruikt de gemeente bestaande overlegstructuren op het gebied van preventie, gezondheid en sport:

- Netwerkoeverleg Gezonde Leefstijl
- Netwerkoeverleg Eenzaamheid
- Subsidiegesprekken met partners over de uitvoering van activiteiten (o.a. met Groep jongerenwerk, SBJ SamenSterk, SWOP, Bibliotheek)
- Reguliere afstemmomenten met JGZ, GGD en de JOGG regisseur
- Klankbordgroep inwoners vanuit het lokaal preventieakkoord
- Kernteam uitvoering Lokaal Sportakkoord PN 2023-2026. In verband met de overlap met het lokale gezondheidsbeleid, wordt per overleg bekeken of het nuttig is dat de adviseur lokaal gezondheidsbeleid van de GGD ook aansluit.

Daarnaast heeft de gemeente een interne projectgroep gevormd bestaande uit collega's vanuit verschillende disciplines: preventie- en gezondheid, sport, jeugd en zorg. Deze projectgroep is mede verantwoordelijk voor het opstellen van dit integrale Plan van Aanpak en zal betrokken worden bij de uitvoering en monitoring van het plan. Doordat de projectgroep interdisciplinair is opgezet, streeft de gemeente ernaar samenhang en synergie te creëren op de verschillende onderdelen van het integrale plan. Periodiek wordt, via de staf Sociaal Domein, met de rest van de organisatie de uitvoering van het integrale plan besproken. Ook zal de projectgroep zorgdragen voor de verantwoording richting de Rijksoverheid.

Uitvoeringsplan

Zoals eerder in het plan van aanpak opgenomen, is nog niet voor alle thema's volledig concreet gemaakt wat de gemeente per jaar wil bereiken. Hiervoor stelt de gemeente Pijnacker-Nootdorp een meerjarig uitvoeringsplan op, waarin de monitor wordt uitgewerkt en wordt aangegeven wat de doelen, resultaten en fasering per thema is. Jaarlijks wordt er dan bekeken of de resultaten zijn behaald en waar nodig worden deze bijgesteld.

Data en monitoring

Data en onderzoeken van de GGD, de leefbaarheidsmonitor (LEMON) van de gemeente, evenals informatie die via de website 'Waar staat je gemeente?' beschikbaar is, worden gebruikt om de inzet te volgen en te evalueren. Aan de hand van de cijfers wil de gemeente kijken of trends positief veranderen. Zo wordt bijvoorbeeld bekeken of de indicator 'regie hebben op het eigen leven' toeneemt. De exacte indicatoren waarop de output wordt gemeten, hangt af van de concretisering van de onderwerpen in het uitvoeringsplan. Dit wordt verder uitgewerkt in het meerjarig uitvoeringsplan. Waar nodig wordt er dan bijgestuurd.

Op het gebied van Valpreventie wordt er door het RIVM een jaarlijkse monitor opgezet. Het RIVM gebruikt hiervoor landelijke statistieken vanuit Vektis, CBS en VeiligheidNL. Aan de gemeente wordt in 2024 een vragenlijst uitgezet waarna de definitieve gemeentelijke indicatoren, samen met de VNG, worden vastgesteld.

Naast dat er kwantitatief naar gekeken wordt aan de hand van de cijfers, wil de gemeente dit ook kwalitatief evalueren op basis van (ervarings)verhalen van inwoners en maatschappelijke partners.

Aan de hand van o.a. de subsidieverantwoordingen (standaard proces) wordt gekeken naar het effect van bepaalde interventies en activiteiten.

Evalueren op regionaal niveau

Op regionaal niveau evalueren en monitoren we waar nodig de (regionale) ketenaanpakken. Ook wordt kennis uitgewisseld, om van elkaar te leren.